

شاهه عبداللطيف ڀٽائيءَ جي سوانح ۽ ڪلام
(ڇپيل ۽ اڻڇپيل) جي ببليوگرافي

انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي

انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجيءَ جي اشاعتي سلسلي جو ڪتاب نمبر ٥٠

لطيفيات

شاهه عبداللطيف ڀٽائيءَ جي سوانح حيات ۽ ڪلام

(ڇپيل ۽ اڻڇپيل) جي ببليوگرافي

سهيڙيندڙ

ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجو

ائسوشيئٽ پروفيسر

سنڌي شعبو سنڌ يونيورسٽي

ناشر

انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي

سنڌ يونيورسٽي، سنڌ

ڇاپو پهريون } ڊسمبر ١٩٧٧ { تعداد هڪ هزار

ڪور ڊزائن: خدا بخش ابڙو

قيمت: Rs 12-00

سول ايجنٽس
ميسرز ادبيات
تلڪ چاڙهي حيدرآباد

هيءُ ڪتاب، پرفيڪٽ پرنٽنگ پريس ۾ ڇپيو ۽ انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجيءَ طرفان ڊاڪٽر خواجه غلام علي الانا، پروفيسر انچارج انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي، سنڌ يونيورسٽي، نئون ڪئمپس ضلعو دادو سنڌ پڌرو ڪيو.

سلسلو

سنڌي

ناشر طرفان

دنيا جي گهڻو ڪري هر ٻوليءَ ۾ آتي جي عظيم شاعرن، اديبن ، عالمن ۽ فنڪارن جي علمي ، ادبي ، فني ۽ شخصي حيثيت تي صفحن جا صفحا لکيا ويا آهن. ائين ئي سنڌي زبان جي، عظيم شاعر شاهعبداللطيف تي به تمام گهڻو مواد مضمونن، مقالن ۽ ڪتابن جي صورت ۾ ڇپجو ويو آهي. جيئن ته اهي لکئيون لطيف سائينءَ جي شاعري ۽ شخصيت جي مختلف پهلوئن تي آهن ۽ ڌار ڌار ڪتابن ۽ رسالن ۾ ڇپيل آهن، ان ڪري لطيف سائين تي تحقيق ڪندڙ هڪ طالب علم يا عام پڙهندڙ کي لطيف سائينءَ سان لاڳاپيل مواد هٿ ڪرڻ لاءِ ڪتابن جا ڪتاب ڏسڻا پون، صفحن جا صفحا اٿلائي عمر گارڻي پوي، ان کان بهتر آهي ته سنڌي زبان ۾ ڪو اهڙو ڪتاب موجود هجي، جيڪو مواد جي نشاندهي ڪري ۽ تحقيق ڪرڻ ۾ وقت به بچي ۽ ذهن ۾ ڳالهه ترتيب سان اچي.

انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي جتي ٻين ڌار ڌار موضوعن تي ڪتاب ڇپائي پڌرا ڪيا آهن، يا ڪري رهي آهي آتي هن اداري طرفان معلوماتي ادب جي سلسلي ۾ ڪئٽلاگ پڻ ڇپايا آهن، جيڪي هن ريت آهن:

(١) سنڌي ديني ادب جو ڪئٽلاگ

(٢) سنڌي ليکڪن جي ڊائريڪٽري

(٣) سنڌي مخزنن جو ڪئٽلاگ

(٤) سنڌي ڪتابن جي ببلوگرافي

(٥) Source material on Sind

ان سلسلي ۾ اها ڳالھ پڻ شدت سان محسوس ڪئي ويئي آهي ت، لطيف سائين جي عاشقن، سندس شاعري ۽ شخصيت تي تحقيق ڪندڙن ۽ پڙهندڙن جي سهوليت لاءِ ڪو اهڙو ڪتاب ڇپائجي جيڪو شاھ صاحب متعلق ڇپيل مواد بابت پوري ڄاڻ ڏئي.

لطيفيات ان سلسلي جي هڪ ڪڙي آهي ۽ اميد اٿئون ت ھيءُ ڪتاب سنڌي ادب جي گهڻگهرن ۾ قبول پوندو.

— ڊاڪٽر غلام علي الانا

پيش لفظ

حضرت شاه عبداللطيف ڀٽائيءَ جي حياتيءَ ۽ ڪلام بابت لکيل ڪتابن ۽ مقالن جي مڪمل فهرست تيار ڪرڻ جي سلسلي جي هيءَ پهرين ڪوشش آهي. هن فهرست جي ابتدا مون ۱۹٦٤ع ۾ انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجيءَ جي تحريڪ تي ڪئي هئي. ٻن سالن ۾ ڪم تڪميل کي پهتو، پر ڇپائي شروع نه ٿي سگهي. بلڪ پوءِ به ڪيترو وقت گذري ويو، جو هن فهرست سج جي روشني نه ڏٺي. آن جو نتيجو هي ٿيو جو اڄ هيءَ فهرست ۱۹۷٦ع تائين مڪمل ٿي پڙهندڙن جي هٿن ۾ پهچي رهي آهي.

رسالي جي قلمي نسخن بابت ڪن انگن اکرن جي پيٽ ۽ تصديق ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ جي تاليف 'شاه جي رسالي جا سرچشما' (۱۹۷۲ع) ۾ آندل مواد تان ٿورن سان ڪئي ويئي آهي ۽ سرن جو تفصيل به اتان ورتل آهي. هن فهرست ۾ سنڌي، اردو، فارسي ۽ انگريزيءَ ڪانسواءِ ڪي عنوان جرمن زبان جا به آندل آهن. پنجابي زبان ۾ رسالي جي ليلا چنيسر ۽ ڪن ٻين سُرن جا منظوم ترجما نور ڪاشميريءَ ڪيا، جيڪي ۱۹٦۰ع ڌاري 'پنجابي ادب' لاهور ۾ ڇپيا، پر اهي پرچا هٿ اچي نه سگهيا آهن. انهن بابت في الحال دوست احمد سليم زباني طور ٻڌايو.

هن فهرست تيار ڪرڻ جو مقصد اهو آهي ته آئيندي شاه تي تحقيق ڪرڻ وارن کي هڪڙو اهڙو ڪتاب هٿ ۾

هجي، جنهن جي مدد سان هوگهربل مواد تائين پهچي سگهن.
هن فهرست ۾ آيل ڪتاب ۽ مقالي ڪي لئبرريءَ ۾ وڃي هٿ
ڪرڻ سان محقق جو ڪم آسان ٿي پوندو.

فهرست ۾ شامل ڪتاب، جيڪي سون وٽ پنهنجا نه
هئا، تن جا تفصيل مختلف لئبررين سان هٿ ڪيم. ڪن
ڪتابن جا نالا ۽ جزوي معلومات پين ڪتابن يا مختصر فهرستن
مان مليو. اهڙن ڪتابن جا پورا انگ اکر حاصل نه ٿيا. اها
ڪوٽ فقط تڏهن پوري ٿيندي جڏهن ڪتاب هٿ ايندا.

مقالن جي فهرستن ۾ **نئين زندگي، سنڌ اطلاعات کاتي ۽ پٽ شاهه ثقافتي مرڪز** جي مخزنن جا گهڻي ۾
گهڻا عنوان آهن. بلڪ نئين زندگي جي فهرست مڪمل آهي.
ٻين ٻن ادارن جا ڪي پرچا گهڻي ڪوشش هوندي به هٿ
نه آيا. اهڙن پرچن جا نالا آخر ۾ ڏاڻايل آهن. ڪيترن ٻين
ماهوار رسالن ۽ مخزنن جا مقالا به فهرست ۾ شامل ڪيل آهن.
اخبارن ۾ ڇپيل مقالا گهٽ شامل ڪيل آهن. آن جو هڪڙو
سبب اهو به آهي ته اخبارن وارا اهم مقالا مختلف مخزنن ۾
به ڇپيا ۽ اهڙي طرح اهم مقالا هن فهرست ۾ گهڻي ڀاڱي
شامل آهن. هيءَ فهرست مڪمل تڏهن ليکبي، جڏهن رهجي
ويل ڪتاب ۽ مقالا هن ۾ شامل ٿيندا. آن سلسلي ۾ ڪو به
علم دوست رهجي ويل مواد جي نشاندهي ڪندو ته آءٌ سندس
ٿورائتو ٿيندس. هي ڪم مون اڪيلي سر ڪيو آهي ۽ هڪ
ماڻهوءَ جي ڪم ۾ ڪمي بيشي به ٿي سگهي ٿي.

آخر ۾ آءٌ پروفيسر ڊاڪٽر نبي بخش قاضي صاحب
(ناظم الامور پاڪستاني سفارتخانو تهران) جو ٿورا مڃيان ٿو،
جنهن صاحب جرمن جا ڪي حوالا ڪڍي ڏنا. پنهنجن استادن
پروفيسر مولانا غلام مصطفيٰ قاسمي صاحب ۽ پروفيسر ڊاڪٽر

غلام علي الانا صاحب جو بہ ٿورائتو آھيان، جن رھنمائي ۽ همت افزائي ڪئي.

اميد ته ڪريان ته ھي فھرست محققن ۽ شاگردن لاءِ ڪمائتي ثابت ٿيندي.

فقط

عبدالجبار

(ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجو)
اسوشيئٽ پروفيسر
سنڌي شعبو
سنڌ يونيورسٽي

١٥-١٢-١٩٧٧ع

١- شاهہ جي رسالي جا قلمي نسخا

آخوند فضل علي

١- "شاهہ جو رسالو" (قلمي) ورق ١٥٠، لکيل ١٢٦٩ هہ.
سنڌالاجي سنڌ يونيورسٽيءَ ۾ موجود آهي.

ڪيفيت- هن نسخي ۾ هيٺيان ٣٤ سُر آهن:

ڪلياڻ، جمن، سراڳ، سامونڊي، سوهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، آبري، معذور، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بيراڳ هندي، بيراڳ سنڌي، راڻن موسل، ڪاهوڙي، رامڪلي، رپ، ليلا، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، آسا، سارئي، ڏناسري، ڪاموڏ، ڪارايل، پرڀاتي، گهاتو، شيه ڪيڏارو، هير رانجهو، پورب ۽ ڍول سارئي.

آخوند محمد شفيع

٢- "شاهہ جو رسالو" (قلمي)، ورق ١٨٧، لکيل ١٢٧٣ هہ.

ڪيفيت- هن نسخي ۾ هيٺيان ٣٤ سُر آهن:

ڪلياڻ، جمن، سرراڳ، سامونڊي، سهڻي، ڪنيات، آبري، معذور، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، رامڪلي، ليلا،

موسل راڻو، بيراڳ هندي، بروو سنڌي، آسان، سارنگ، کاهوڙي، ڏهر، مارئي، ڏناسري، رپ، گهاتو، پرڀاتي، ڪاپائتي، بلاول صبحي، ڊول مارئي، هير رانجهو، شيها ڪيڏارو، ڪيڏارو، بهار بسنت ۽ ڪاموڏ.

پٺاڻي، ميون احمد

٣- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي)، ورق ٢٠٤، لکيل ١٢٩٤ هه.

ڪيفيت - هن نسخي ۾ ٣٤ سُر آهن. مئين احمد ١٣٠٤ هه ۾ ٻيو به قلمي رسالو لکيو، جنهن ۾ ١٧٦ ورق ۽ ٣٤ سُر آهن. ان کان پوءِ ٻيا به ٻه قلمي رسالا لکيائين. هن نسخي ۾ هيٺيان سُر آهن:

ڪليان، جمن، کنڀات، سريراڳ، سامونڊي، سهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، آبري، معذوري، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بيراڳ هندي، هير رانجهو، برءِ سنڌي، موسل راڻو، کاهوڙي، رامڪلي، رپ، ليلا، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، پرڀاتي، گهاتو، شيه ڪيڏارو، آسا، ماروئي، ڏناسري، پورب، ڪاموڏ ۽ ڪارايل.

پٺاڻي، ميون محمد ۽ ميون حسين

٤- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي)، ورق ٣٢٨، لکيل ١٣٠٠ هه.

ڪيفيت - هن نسخي ۾ هيٺيان ٤٠ سُر آهن:

ڪلياڻ، جمن، کنڀات، سريراڳ، سامونڊي، سهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، سسئي آبري، معذوري، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بيراڳ هندي، ابيات فارسي، هير رانجهو، موسل راڻو،

ڪاهوڙي، راسڪلي، گجري، سينه ڪيڏارو، ليلان چنيسر، رپ، ڏهر، ڪاپائتي، پرڀاتي، سيراج، ڪانرو، ڪنوري، بلاول، آسا، سارئي، ڍول سارئي، بسنت بهار، ڏناسري، پورب، ڪاموڏ ۽ ڪارايل (شاهه ڪريم).

ٿهيم عبدالله

٥- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي)، صفحا ١٠١٨، لکيل ١٣٨٣ھ مطابق ١٩٦٣ع.

ڪيفيت- پنهل فقير جوڻي جو لکايل. سنجهس هيٺيان ٣٩ سُر آهن:

ڪلياڻ، يمن، ڪنڀات، سريراڳ، ساموندي، سهڻي، سارنگ، کيڏارو، آبري، معذور، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، هير، بروو هندي، بروو سنڌي، راڻو، ڪاهوڙي، راسڪلي، پورب، ليلان، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، وهاڳڙو، گهاتو، سينهن کيڏارو، آسا، سيراج، ڪانرو، ڪنوري، سارئي، ڍول سارئي، ڏناسري، ڪاموڏ، ڪارايل ۽ بسنت.

پٺاڻي غلام قادر ولد ڇتو خان

٦- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي)، ورق ٧٠٦، لکيل ١٢٣١ھ.

ڪيفيت- جمعي فقير وارو نسخو سڏجي ٿو. منجهس هيٺيان ٣٦ سُر آهن:

ڪلياڻ، جمن، ڪنڀات، سريراڳ، ساموندي، سهڻي، سارنگ، کيڏارو، سسئي آبري، معذور، ديسي، ڪوهيارو، حسيني،

سورٺ، بيراڳ، بروو، سوسل راڻو، ڏول مارئي، هير رانجهو، ڪاموڙي، راسڪلي، رپ، ليلا چنيسر، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، وهاڳڙو، گهاتو، سينه ڪيڏارو، آسا، مارئي، ڏناسري، پورب، ڪاسوڏ، ڪارايل ۽ بسنت بهار.

دادار فقير

۷- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي)، لکيل ۱۲۷۹ ھ.

ڪيفيت- محمد حنيف صديقيءَ جي ڪتبخاني ۾ رکيل آهي. سُرن جو تفصيل ملي نه سگهيو.

رنگريز اسماعيل بن محمد صالح

۸- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي)، ورق ۷۴۳، لکيل ۱۳۳۴ ھ.

ڪيفيت- هن نسخي ۾ هيٺيان ۳۶ سُر آهن:

ڪلياڻ، جمن، ڪنيات، سرراڳ، ساموندي، سهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، آبري، معذور، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بروو هندي، بروو سنڌي، راڻو، ڏول مارئي، هير، ڪاهوڙي، راسڪلي، رپ، ليلان، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، وهاڳڙو، گهاتو، سينهن ڪيڏارو، آسا، مارئي، ڏناسري، پورب، ڪاموڏ، ڪارايل ۽ بسنت.

سيد عبدالعظيم عرف وتل شاهه (گنج)

۹- شاهه جو رسالو“ (قلمي) ورق ۳۴۰، لکيل جمادي الثاني ۱۲۷۰ ھ.

ڪيفيت - هن نسخي کي "گنج" چئجي ٿو. تمر فقير جي ڪافيءَ ۾ پٽ شاهه تي رکيل آهي. سنجهس هيٺيان ٢٨ سُر آهن:

سسئي، ڪليان و جمن، ڪنڀات، سرراڳ، ساموندي، سوهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، سينه ڪيڏارو، سورٺ، بيراڳ هندي، مانج، ڍول مارئي، ليلا، ڪاهوڙي، رپ، جاجڪاني، رامڪلي، پورب، ڏناسري، ڪاپائتي، گهاتو، ڏهر، مارئي، آسا، بلاول، راڻو، ڪاموڏ ۽ ڪارايل.

سيد مٺو شاهه

١٠- "شاهه جو رسالو" (قلمي)، لکيل ١٣٣٤ هه.

ڪيفيت - هي نسخو ١٩٥٥ع ۾ ڊاڪٽر دائود پوٽي کي ڏنو ويو ۽ ڊاڪٽر صاحب جي وفات کان پوءِ سوٽي سيد مٺو شاهه جي پوين کي مليو. هينئر انهن وٽ سيرائيءَ (تعلقي ۽ ضلعي بدين) ۾ پيل آهي. ڪيڏاري تي تحقيق جي سلسلي ۾ اهم آهي. سُرن جو تفصيل ملي نه سگهيو آهي.

قاضي، عبدالحميد بن عبدالباقي

١١- "شاهه جو رسالو" (قلمي) ورق ٢٦٩، لکيل ١٢٨١ هه.

ڪيفيت - هن نسخي ۾ هيٺيان ٣٦ سُر آهن:

ڪليان، يمن، ڪنڀات، سرراڳ، سامنڊي، سهڻي (توڏي)، سارنگ، ڪيڏارو، سسئي آبري، معذور، ديسي، ڪوهياري،

حسيني، سورٺ، بيراڳ هندي، هير، بروه سنڌي، سومل راڻو، ڪاهوڙي، رامڪلي، رپ، ليلان چنيسر، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، پرياتي، گهاتو، شينه ڪيڏارو، آسا، سارئي، ڏول مارئي، ڏناسري، پورب، ڪاموڏ، ڪاراڀل ۽ بسنت و بهار.

لونگ فقير

١٢- "شاهہ جو رسالو" (قلمي)،

ڪيفيت- ڳوٺ حاجي عبدالجبار جماليءَ جي رهاڪو لونگ فقير وٽ ١٩٥٦ع ۾ هي نسخو موجود هو. سُرن جو تفصيل ملي نہ سگهيو آهي.

نظاماڻي، اميد علي

١٣- "شاهہ جو رسالو" (قلمي) ورق ١٦٤، لکيل ١٢٧٥هہ.

ڪيفيت- هن نسخي ۾ هيٺيان ٣٤ سُر آهن:

ڪليان، جمن، ڪنيات، سر راڳ، سامونڊي، سوهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، سسئي آبري، سر معذور، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بروه هندي، هير و رانجهو، بروه سنڌي، سومل و راڻا، ڪاهوڙي، رامڪلي، رپ، ليلا و چنيسر، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، وهاڳڙو، گهاتو، شينه ڪيڏارو، آسا، ماروئي، ڏناسري، پورب، ڪاموڏ ۽ ڪاراڀل.

نظاماڻي، تاج محمد

۱۴- "شاهہ جو رسالو" (قلمي) ورق ۲۸۲، لکيل ۱۳۴۲ هہ.

ڪيفيت- هن نسخي ۾ هيٺيان ۳۵ سُر آهن:

ڪليان، جمن، ڪنڀات، سريراڳ، ساموندي، سهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، سسئي آبڙي، معذوري، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بروه هندي، بروه سنڌي، راڻو، ڏهر، ليلا چنيسر، کاهوڙي، رامڪلي، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، رپ، وڻجارو، گهاتو، آسا، مارئي، ڏناسري، پورب، ڪاموڏ، ڪارايل ۽ بسنت.

نعمت، مائي مليائي

۱۵- "شاهہ جو رسالو" (قلمي) لکيل ۱۲۷۰ هہ.

ڪيفيت- ميان نور محمد جي ديري جي خرچ سان لکيو ويو. سُرن جو تفصيل ملي نہ سگهيو.

نيڪ محمد

۱۶- "شاهہ جو رسالو" (قلمي) ورق ۱۹۸.

ڪيفيت- هن نسخي ۾ هيٺيان ۳۳ سُر آهن:

ڪلياڻ، جمن، ڪنڀات، سريراڳ، سامندي، سوهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، آبري، معذوري، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بيراڳ هندي، هير، بروُ سنڌي، سنمل راڻو، ڪاهوڙي،

رامڪلي، رپ، ليلان، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، پرڀاتي، گهاتو، شيه ڪيڏارو، آسا، سارنگ، ڏناسري، ڪاموڏ ۽ ڪارايل.

هالائي، عبدالحق

١٧- ”شاهہ جو رسالو“ (قلمي) ورق ٢٥٦، لکيل ١٢٨٢ ھ.

ڪيفيت- هن نسخي ۾ هيٺيان ٣٥ سُر آهن:

ڪليان، جمن، ڪنيات، سريراڳ، سامونڊي، سوهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، آبري، معذوري، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بيراڳ هندي، هير، برو سنڌي، مومل راڻو، ڪاهوڙي، رامڪلي، رپ، ليلان، بلاول، ڪاپائتي، پرڀاتي، گهاتو، شيه ڪيڏارو، آسا، سارنگ، ڏناسري، پورب، ڪاموڏ، ڪارايل، ڍول، بسنت ۽ سي حرفي سسئي.

هالائي، مولوي هدايت الله

١٨- ”شاهہ جو رسالو“ (قلمي) ورق ٤٢٧، لکيل ١٢٧٠ ھ.

ڪيفيت- مالڪ ۽ لکائيندڙ حڪيم ٺارومل نصرپوري آهي. سنجهس هيٺيان ٣٢ سُر آهن:

ڪليان، جمن، ڪنيات، سريراڳ، سامونڊي، سوهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، آبري، معذوري، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بيراڳ هندي، هير، برو سنڌي، راڻو مومل، ڪاهوڙي،

رامڪلي، رپ، ليلا ، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، گهاتو، آسا، مارئي، ڏناسري، پورپ، ڪاموڏ ۽ ڪارايل.

نامعلوم

١٩- ”شاهہ جو رسالو“ (قلمي) لکيل ١٢٧٩ هہ.

ڪيفيت- هي ڪيچ وارو قلمي نسخو سڏجي ٿو. منجهس هيٺيان ١٧ سُر آهن:

راڻو مومل، ڪليان، مارئي، سسئي ۽ حسيني، بروه، سورٺ، ليلا چنيسر، پورب، ڪاپائتي ۽ ڏاهر، ڏناسري، پرڀاتي (جاجڪاني)، ڪاموڏ، جوڳي، ڪاهوڙي، رپ، سونهڻي ۽ گهاتو.

نامعلوم

٢٠- ”شاهہ جو رسالو“ (قلمي) لکيل ١٧٨٠ع.

ڪيفيت- بلڙي شريف وارو قلمي رسالو آهي. سُرن جو تفصيل نہ مليو.

نامعلوم

٢١- ”شاهہ جو رسالو“ (قلمي) ورق ١٩٩.

ڪيفيت- هي منصوره وارو قلمي نسخو آهي. منجهس هيٺيان ٢٨ سُر آهن:

سسئي، برؤ سندي، سهڻي، پورب، راسڪلي، ڪاموڏ، ڪارايل، جمن ۽ ڪليان، ڪنيات، سراڳ، ساموڏي، هير رانجهن، بيراڳ هندي، گهاتو، سورٺ، ڪاهوڙي، ڏهر، ڪاپائتي، رپ، پرياتي، ڏول مارئي، مارئي، ڏناسري، ليلا چنيسر، آسا، بلاول و صبحي، سومل راڻو، سارنگ ۽ ڪيڏاره.

نامعلوم

٢٢- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي) ورق ٢٨٤.

ڪيفيت- هي قلمي رسالو برٽش ميوزيم لنڊن ۾ رکيل آهي. منجهس ٢٨ سُر آهن. ١٩٦٩ع ۾ ڊاڪٽر بلوچ ايڊٽ ڪري ساڳي ترتيب سان شايع ڪيو.

نامعلوم

٢٣- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي) ورق ١٤٦.

ڪيفيت- انڊيا آفيس لئبريري لنڊن ۾ رکيل آهي. منجهس هيٺيان ٢٦ سُر ۽ متفرقہ ابيات جو هڪ باب شامل آهي:

سسئي، سهڻي، پورب و راسڪلي، ڪليان، سر راڳ، ساموندي، ڪنيات، بروؤ، سورٺ، ڪاهوڙيان، رپ، گهاتو، پرياتي، ڏاهر، ڪاپائتي، ڏناسري، مارئي، ڪاموڏ، ڪاريهل، آسا، بلاولي، مومل راڻو، سارنگ، ڪيڏارو، سينه ڪيڏارو ۽ بسنت.

نامعلوم

٢٤- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي)۔

ڪيفيت- ابراهيم شاهه وارو قلمي رسالو سنڌجي ٿو۔ سُرن جو تفصيل ملي نه سگهيو۔

نامعلوم

٢٥- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي) ورق ١٤٣۔

ڪيفيت- هي نسخو ولي محمد شاهه جو سنڌجي ٿو۔ منجهس هيٺيان ٣١ سُر آهن:

ڪلياڻ، جمن، ڪنڀات، سريراڳ، ساموندي، سهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، آبري ۽ تيهه اڪري، معذور، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، ڪاموڙي، رامڪلي، رپ، ليلان، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، وهاڳڙو، پرڀاتي، گهاتو، سينه ڪيڏارو، آسا، مارئي، ڏناسري، پورب، ڪاموڏ، ڪارايل ۽ بسنت۔

نامعلوم

٢٦- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي)، لکيل ١٨٩٠ع۔

ڪيفيت- مير عبدالحسين سانگيءَ جو قلمي نسخو سنڌجي ٿو۔ سُرن جو تفصيل ملي نه سگهيو آهي۔

نامعلوم

٢٧- ”شاهه جو رسالو“ (قلمي) ورق ٣٠٨، لکيل ١٣٧١هه۔

ڪيفيت - هي سيهار فقير لکايو. هن نسخي ۾ هيٺيان ٣٦ سُر آهن:

ڪلياڻ، يمن ڪلياڻ، ڪنيات، سر راڳ، ساموندي، سهڻي، سارنگ، ڪيڏارو، آبري، معذور، ديسي ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بروو هندي، بروو سنڌي، راڻو، ڏول مارئي، هير رانجهو، ڪاهوڙي، راسڪلي، رپ، ليلان، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، وهاڳڙو، گهاتو، شينهن ڪيڏارو، آسا، مارئي، ڏناسري، پورب، ڪاموڏ، ڪارايل ۽ بسنت.

نامعلوم

٢٨- "شاهه جو رسالو" (قلمي).

ڪيفيت - خير محمد وارو قلمي نسخو سڌجي ٿو. تفصيل معلوم نه ٿيا آهن.

نامعلوم

٢٩- "شاهه جو رسالو" (قلمي) ورق ٢٧٩، لکيل ١٢٧٠ ھ.

ڪيفيت - مير امام بخش ٽالپر لکايو. سنجيس هيٺيان ٣٢ سُر آهن:

ڪليان، جمن، ڪنيات، سر راڳ، سامنڊي، سهڻي، ڪيڏارو، آبري، معذور، ديسي، ڪوهياري، حسيني، سورٺ، بيراڳ هندي، هير، برؤ سنڌي، سومل راڻو، ڪاهوڙي، راسڪاي، رپ، ليلا، بلاول، ڏهر، ڪاپائتي، گهاتو، شيه ڪيڏارو، آسا، مارئي، ڏناسري، پوريپ، ڪاموڏ ۽ ڪارايل.

نامعلوم

٣٠- "شاهه جو رسالو" (قلمي) اکيل ١٢٧٠ هه.

ڪيفيت - ٿوري لنٽي (ڪچ) وارو نسخو سڄي ٿو. لکايل ميان محمد حافظ. وڌيڪ تفصيل معلوم نه ٿيا آهن.

نامعلوم

٣١- "شاهه جو رسالو" (قلمي) ورق ٢٦٢، لکيل ١٢٠٧ هه.

ڪيفيت - مالڪ قاضي موسيٰ. هن نسخي ۾ هيٺيان ١٩ سُر آهن ۽ آهي به اڻپورا آهن:

سسئي، جمن و ڪليان، سارنگ، ڪنيات، ڪاموڏ، بلاول، ڪارايل، ڪاموڙي، ڪاپائتي، سهڻي، پورب، رامڪلي، مارئي، آسا، سرراڳ، سامونڊي، مومل و راڻو، بروو سنڌي، گهاتو ۽ هير رانجهو.

٢- شاهہ جي رسالي جا مختلف ايڊيشن

آڏواڻي، ڪلياڻ ٻولچند، پروفيسر

٣٢- "شاهہ جو رسالو" هندوستان ڪتاب گهر بمبئي،
صفحا ٤٧٨، ١٩٥٨ع.

شاهہ صاحب جي سوانح، شعر جي سمجهاڻي، لفظن جي معنيٰ ۽ هر هڪ داستان جو سار بہ ڏنل آهي. ڌاريون ڪلام خارج ڪيل آهي. هن رسالي جو منتخب ايڊيشن ١٩٦١ع ۾ نڪتو ۽ ان جو ڇاپو مڪتبہ اسحاقيہ ڪراچي ١٩٧٦ع ۾ شايع ڪيو.

ٻختيارپوري، محمد ابراهيم مولوي

٣٣- "شاهہ جو رسالو" هيمنداس ڪتبخانہ چاپخانہ سکر،
صفحا ٩٣٤، ١٩٣١ع.
ڪيفيت: لٿو ۾ آهي. ڪاتب عبدالله سومرو.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

٣٤- "شاهہ جو رسالو" شاهہ عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد،
صفحا ٣٥٨، ١٩٦٩ع.

ڪيفيت - برٽش ميوزيم واري قلمي نسخي کي ساڳي ترتيب سان شايع ڪيو ويو آهي.

بلوچ، نبي بخش خان ڊاڪٽر پروفيسر

٣٥- "شاهه جو رسالو"، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ٦٢٥، ١٩٧٤ع.

ڪيفيت - ٽن آڳاٽن قلمي نسخن جي آڌار تي تيار ڪيو ويو آهي.

تاراچند شوقيرام

٣٦- "شاهه جو رسالو"، تعليم کاتو، بمبئي سرڪار، صفحا ٦٥٥، ١٩٠٠ع.

ڪيفيت - هي سرڪاري ڇاپو سڏجي ٿو. نيون ايڊيشن ١٩٢٣ع ۾ شايع ٿيو.

ٽرومپ، ارنيسٽ ڊاڪٽر

٣٧- "شاهه جو رسالو"، F. A. Brochhaus لپسيا (جرمني)، صفحا ٧٣٨، ١٨٦٦ع.

ڪيفيت - هند سرڪار جي خرچ سان ڇپيو. منجهس ٢٢ سُرَ آهن. پهريون ڇاپي رسالو آهي.

ڏيپلائي، محمد عثمان

٣٨- ”شاهه جو رسالو“، دفتر لطيفي حيدرآباد،
صفحا ٣٠٦، ١٩٥١ع.
ڪيفيت- فقط متن آهي. ڏاريون ڪلام به شامل آهي.

ڏيپلائي، محمد عثمان

٣٩- ”شاهه جو رسالو“، (پاڪيٽ سائيز)،
شيخ غلام علي اينڊ سنز، حيدرآباد، صفحا ٤٤٦، ١٩٦٣ع.
ڪيفيت- ١٩٥١ع ۾ شايع ڪيل ڏيپلائيءَ واري ايڊيشن جو پاڪيٽ سائيز ڇاپو آهي.

شاهواڻي، غلام محمد

٤٠- ”شاهه جو رسالو“، آر- ايڇ- احمد برادرس، حيدرآباد،
صفحا ١٣١٢، ١٩٥٠ع (ٻيو ايڊيشن ١٩٦١ع).
ڪيفيت- مقدمو ڏنل آهي ۽ حاشيي ۾ لفظن جون معنائون ڏنل آهن.

قاسمي، غلام مصطفيٰ، مولانا پروفيسر

٤١- ”شاهه جو رسالو“ (جلد پهريون)، بشير احمد
اينڊ سنز، ڪراچي، صفحا ٣٨٤، ١٩٥١ع.

ڪيفيت - مقدمو به شامل آهي. معنيٰ ڏنل آهي ۽ ڏاريون ڪلام به شامل آهي.

قاسمي، غلام مصطفيٰ، مولانا پروفيسر

۴۲- "شاھ جو رسالو" (جلد پهريون)، بشير احمد انڊ سنز، ڪراچي، صفحا ٣٨٣، ١٩٥١ع.

ڪيفيت - لفظن جون معنائون به ڏنل آهن. ڏاريئين ڪلام سميت ٻن جلدن ۾ مڪمل رسالو آهي.

قاضي، آءِ، آءِ، علامه

۴۳- "شاھ جو رسالو"، سنڌي ادبي بورڊ، حيدرآباد، صفحا ٨٧٠، ١٩٦١ع.

ڪيفيت - پهريون رسالو آهي جنهن ۾ سُر ڪيڏارو شامل ڪيل نه آهي. متن جي آخر ۾ ڏکين لفظن جي معنيٰ لکيل آهي. سُرن جي ترتيب ۾ به ٻين رسالن کان مختلف آهي. سُر سهڻي آخري سُر آهي. مقدمو ڏنل نه آهي.

قاضي ابراهيم

۴۴- "شاھ جو رسالو"، مطبع حيدري بمبئي، صفحا ۴٩٠، ١٨٦٧ع.

ڪيفيت - ليٿو ۾ ڇپيل آهي. ڪاتب حاجي محمد سمو السنڌي ثم المڪي آهي. پهرئين ڇاپي کان پوءِ هن ڇاپي

جا ڪيترا ايڊيشن نڪتا، جيڪي سلسليوار ١٨٧٦ع، ١٨٨٦ع، ١٨٨٩، ١٨٩٣ع، ١٨٩٩ع، ١٩١١ع، ۽ ١٩٢١ع ۾ شايع ٿيا. هي بمبئي ڇاپو سڏجي ٿو.

گربخشاڻي، هوتچند مولچند، ڊاڪٽر پروفيسر

٤٥- "شاهه جو رسالو" (جلد پهريون) ڊاڪٽر گربخشاڻي ڪراچي، صفحا ٤٩٢، ڪمشنر جو ڇاپخانو، ڪراچي، ١٩٢٣ع.

ڪيفيت- پهرئين جلد ۾ مقدمو، پنج سُر ۽ شرح ڏنل آهي. ڏاريون ڪلام خارج ڪيل آهي. هن جلد کي ١٩٦٧ع ۾ اداره آوازِ ادب حيدرآباد به شايع ڪيو.

گربخشاڻي، هوتچند مولچند، ڊاڪٽر پروفيسر

٤٦- "شاهه جو رسالو" (جلد ٻيو)، ڊاڪٽر گربخشاڻي ڪراچي، صفحا ٥٠١، ڪمشنر جو ڇاپخانو ڪراچي، ١٩٢٤ع.

ڪيفيت- هن جلد ۾ ڇهه سُر آهن. معنيٰ ۽ شرح به ڏنل آهي.

گربخشاڻي، هوتچند مولچند، ڊاڪٽر پروفيسر

٤٧- "شاهه جو رسالو" (جلد ٽيون)، ڊاڪٽر گربخشاڻي ڪراچي، صفحا ٥١٥، گورنمينٽ پريس ڪراچي، ١٩٣١ع.

ڪيفيت - هن جلد ۾ ستٽ سُر آهن. معنيٰ ۽ شرح به ڏنل آهي. باقي سُر چوٿين جلد ۾ ڏيڻا هئا پر اهو شايع نه ٿيو.

مرزا قليچ بيگ

٤٨- ”شاهه جو رسالو“، صفحا ٩٢٢، ١٩١٣ع، هنسراج پرنٽنگ پريس سکر.

ڪيفيت - هن ڇاپي جا به ايڊيشن ٻيا به نڪتا. هڪڙو ١٩٢٣ع ۾ پوڪرداس سنز شڪارپور طرفان ۽ ٻيو يوسف برادرس حيدرآباد پاران.

ميمڻ، محمد صديق، خانبهادر

٤٩- ”شاهه جو رسالو“ سنڌ مسلم ادبي سوسائٽي حيدرآباد، صفحا ٥٠٠، ١٩٥١ع.

ڪيفيت - لٿو ۾ ڇپيل آهي.

٣- شاهہ جي رسالي جا منتخب، چونڊ ڪلام ۽ چونڊ بيت تصويرن سان

آحمدي، قاضي

٥٠- ”منتخب شاهہ جو رسالو“، صفحا ١٣٩، ڪمشنر جو ڇاپخانو ڪراچي، ١٨٨٠ع.

ڪيفيت- هن منتخب جي ترتيب سان ئي ڊاڪٽر سورلي انگريزي ترجمو ڪيو. هن منتخب جا ڪل چار ڇاپا معلوم ٿيا آهن.

اڏواڻي، ڀيرو مل مهرچند

٥١- ”چونڊ ڪلام“ الائيڊ سٽورز ڪراچي، ١٩٤١ع.

ڪيفيت- ٻين شاعرن جي ڪلام سان گڏ شاهہ صاحب جو ڪلام بہ ذيل آهي.

اڏواڻي، ڇيتانند

٥٢- ”شاهہ البم“، صفحا ٢٦، ١٩٤٦ع.

آتمچند پيسو مل

٥٣- "رسالي مان شاهہ عبداللطيف جا ڪلام"، آتمچند پيسو مل بوڪ سيلر سروگهاٽ حيدرآباد، صفحا ١٦، ١٩٣٢ع.

ڪيفيت- چونڊ ڪافيون آهن.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

٥٤- "تيهہ اکريون" (ياڳو پهريون)، سنڌي ادبي بورڊ حيدرآباد، صفحا ٥١٢، ١٩٦٠ع.

ڪيفيت- شاهہ صاحب جون تيهہ اکريون ص ١ کان ١٢ تائين ڏنل آهن.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

٥٥- "ولوڊ" سنڌي ادبي بورڊ حيدآباد، صفحا ١٤٥٨، ١٩٦١ع.

ڪيفيت- شاهہ صاحب جو ڪلام ص ص ٣ ۽ ١٤ تي ڏنل آهي.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

٥٦- "هفتا ڏينهن راتيون ۽ سهينا"، سنڌي ادبي بورڊ حيدرآباد، صفحا ١٤٣١، ١٩٦١ع.

ڪيفيت- شاهہ صاحب جو ڪلام ص ٨٧ تي ڏنل آهي.

پاوناڻي، جهمٽ مل خوبچند

٥٧- "ڪامل جو ڪلام"، هندوستان ڪتاب گهر بمبئي، صفحا ٢٧٤، ١٩٥٤ع.
ڪيفيت- مقدمو ۽ چونڊ ڪلام ڏنو ويو آهي.

پوڄراج پوڪرداس

٥٨- "رسالي جو انتخاب"، پوڄراج پوڪرداس بوڪ سيلر شڪارپور، ١٩٣٥ع.
ڪيفيت- ڪلام جو انتخاب آهي.

پوڪرداس ٿانورداس

٥٩- "رسالي جو انتخاب"، پوڪرداس ٿانورداس بوڪ سيلر شڪارپور، ١٩٢٩ع.
ڪيفيت- ڪلام جو انتخاب آهي.

جهمٽ مل نارومل

٦٠- "شاهه جو رسالو"؟ صفحا ١٦١.
ڪيفيت- وڌيڪ تفصيل معلوم نه ٿي سگهيا آهن.

خوشحالاڻي، خوشيرام

٦١- "درويشي ڪلام"، ڪوڙو مل ساهتيه سنڊل حيدرآباد، صفحا ٧٧، ١٩٤١ع.

ڪيفيت ـ مختلف شاعرن جي چونڊ ڪلام سان گڏ رسالي مان به چونڊ ڪلام ڏنو ويو آهي.

راهواڻي، هرنيرام ع پيا

٦٢ـ ”لطيفي لاتيون“، خيرپور سٽوڊنٽس فيڊريشن ڪراچي، صفحا ٤٠، ١٩٥٤ع.
ڪيفيت ـ چونڊ ڪلام ڏنو ويو آهي.

سدارنگاڻي، هرومل

٦٣ـ ”شاهه جو چونڊ شعر“، هندوستان ڪتاب گهر بمبئي.
ڪيفيت ـ چونڊ ڪلام آهي.

سليم، قاضي عبدالحي هالائي

٦٤ـ ”شاهه جو چونڊ ڪلام“، اطلاعات کاتو، حڪومت مغربي پاڪستان ڪراچي، ١٩٦٩ع.
ڪيفيت ـ چونڊ ڪلام آهي.

سوز سهون

٦٥ـ ”شاهه عبداللطيف ڀٽائيءَ جي رسالي جون چونڊ وايون“ سنڌي ڪتاب گهر ڪراچي، صفحا ٥٢، ١٩٧٢ع.
ڪيفيت ـ وايون ڏنل آهن.

سيد، جي. ايم

٦٦- "شاهه ڀٽائيءَ جون وايون ۽ ڪافيون"، سنڌي ادبي بورڊ حيدرآباد، صفحا ٢١٠، ١٩٦٨ع.
ڪيفيت- وايون ۽ ڪافيون ڏنل آهن.

شيخ، محمد سومار

٦٧- "شاهه جا گم ٿيل بيت" (سُر مارئي)، لطيف پبليڪيشن بدين، صفحا ٤٠، ١٩٥٦ع.
ڪيفيت- آهي بيت جيڪي ڇپيل رسالن ۾ نه هئا، سي ڪن قلمي نسخن ۽ زباني روايتن وسيلي هٿ ڪري درج ڪيا ويا آهن.

شيخ، محمد سومار

٦٨- "شاهه جا گم ٿيل بيت" (مختلف سُر)، قرآن پريس حيدرآباد، صفحا ٧٢، ١٩٥٧ع.
ڪيفيت- آهي بيت جيڪي ڇپيل رسالن ۾ نه هئا، سي مختلف قلمي نسخن ۽ زباني روايتن وسيلي هٿ ڪري درج ڪيا ويا آهن. آهي ڪل ٩ سُرن جا آهن.

علي اڪبر

٦٩- "ورسز آف شاهه" (verses of Shah) انڊس آرٽ پبليڪيشن سکر، صفحا ٧٨، ١٩٦٥ع.

ڪيفيت- شاهه جي چونڊ بيتن سان گڏ انهن جو اردو ۽ انگريزي ترجمو ڏيئي اسڪيچ به ڏنا ويا آهن.

فدائي، خواجه سلطان علي

٧٠- ”چراغ حقيقت“ اسماعيليه ائسوسيئيشن فار پاڪستان، ڪراچي، صفحا ٦٠، ١٩٥٨ع.

ڪيفيت- منتخب ڪلام، عنوانن هيٺ ترتيب ڏيئي آندو ويو آهي.

ڪتري، گل محمد

٧١- ”شاهه ڀٽائي مصور ايڊيشن“ (انتخاب)، صفحا ٢٤، وفائي پرنٽرس ۽ ميرڪو پرنٽرس ڪراچي.

ڪيفيت- شاهه جي چونڊ بيتن سان گڏ انهن جو اردو ۽ انگريزي ترجمو ۽ اسڪيچ ڏنا ويا آهن.

لاشاري، رشيد احمد

٧٢- ”شاهه جون چونڊ ڪافيون“، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ١٤٠، ١٩٦١ع.

ڪيفيت- ڪافيون ڏنل آهن.

لاشاري، رشيد احمد

٧٣- ”منتخب شاهه جو رسالو“، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٢٣٠، ١٩٦١ع.

ڪيفيت- سوانح عمري ۽ سرُوار منتخب ڪلام ڏنل آهي.

لاشاري، رشيد احمد

٧٤- "شاه جون وايون"، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٨٩، ١٩٦١ع.
كيفيت- وايون ڏنل آهن.

لعلو، خواجه هاشم

٧٥- "منتخب شاه جو رسالو"، صفحا ٣٧، سٽئنڊرڊ پرنٽنگ ورڪس حيدرآباد، ١٩٥١ع.
كيفيت- رسالي مان چونڊ ڪلام ڏنو ويو آهي.

مرزا قليچ بيگ

٧٦- "لطيفي لات"، صفحا ٢٧، قيصريه پريس حيدرآباد، ١٩١٢ع.
كيفيت- شاه جي ڪلام جو انتخاب آهي.

واسواڻي، فتح چند ملڪترام

٧٧- "شاهنامو"، (منتخب شاه جو رسالو، ٻيو ڀاڱو پهريون) سندر ساهتيه آفيس اجمير، صفحا ٩٠، ١٩٥٣ع.
كيفيت- بيتن ۽ واين جو انتخاب، معنيٰ ۽ سمجهاڻي ڏنل آهي.

واسواڻي، فتح چند منگترام

٧٨- ”لطيفي لات“، (منتخب شاهہ جو رسالو ٻيو ڀاڱو)، سندر ساهتيہ آفيس اجمير، صفحا ١٧٧، ١٩٥٣ع.
ڪيفيت- منتخب ڪلام، معنيٰ ۽ سمجهاڻي ڏنل آهي.

واسواڻي، فتح چند منگترام

٧٩- ”مناجات شاهہ“، ١٩٤٦ع.
ڪيفيت- شاهہ جو دعائيہ ڪلام ڏنل آهي.

هرجاڻي، گدو مل ڪلڻمل

٨٠- ”شاهہ جون ڪافيون“، سرسوتي ساهتيہ گهر اجمير، صفحا ٣٢، ١٩٤٩ع.
ڪيفيت- چوند ڪافيون ۽ شاهہ صاحب جي حياتيءَ جو احوال ڏنل آهي.

هزاريمل دلپترائ

٨١- ”رسالي جو انتخاب“، صفحا ٦٤، پارت واسي پريس حيدرآباد.
ڪيفيت- چوند ڪلام آهي.

نامعلوم

٨٢- ”سوغات لطيف“ (ٽي ڀاڱا)، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد.
ڪيفيت- پاڪيٽ سائيز ۾ چوند بيت آهن. مرتب جو نالو نہ مليو آهي.

جدا جدا چيل سر

ابڙو، علي خان

٨٣- ”سُر سامونڊي“، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٦٩، ١٩٥٦ع.

کيفيت- هن ڪتاب ۾ متن ۽ معنيٰ ڏنل آهي.

ايچ. ايم، محسن علي

٨٤- ”سُر مارئي“، امير برادرس حيدرآباد، صفحا ٢٥٥، ١٩٥٤ع.

کيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

٨٥- ”سُر ڪلياڻ جو مطالعو“، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ١٢٤، ١٩٧٠ع.

کيفيت- سُر ڪلياڻ جي مختلف پهلوئن بابت مقالا ۽ متن ڏنل آهي.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

٨٦- ”سُر يمن ڪلياڻ جو مطالعو“، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ١٢١، ١٩٧١ع.
ڪيفيت- يمن ڪلياڻ جي مختلف پهلوئن تي مقالا ۽ متن ڏنل آهي.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

٨٧- ”سُر ڪنڀات جو مطالعو“، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ١٦٥، ١٩٧٢ع.
ڪيفيت- سُر ڪنڀات جي مختلف پهلوئن تي مقالا ۽ متن آهي.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

٨٨- ”سُر سري راڳ جو مطالعو“، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ١٣٠، ١٩٧٣ع.
ڪيفيت- سري راڳ جي مختلف پهلوئن تي مقالا ۽ متن آهي.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

٨٩- ”سُر ساموندي ءَ جو مطالعو“، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ١٤٢، ١٩٧٤ع.

ڪيفيت - ساموندي ءَ جي مختلف پهلوئن تي مقالا ۽ ستن آهي.

ٻلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

۹۰- ”سُر سهڻي ءَ جو مطالعو“، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ۱۹۸، ۱۹۷۵ع.
ڪيفيت - سهڻي ءَ جي مختلف پهلوئن تي مقالا ۽ ستن آهي.

پٺاڻ، زيب

۹۱- ”سُر ڏهر“، زيب ادبي مرڪز حيدرآباد، صفحا ۶۱، ۱۹۷۴ع.
ڪيفيت - ستن ۽ معنيٰ آهي.

ٽالپر، الله بخش

۹۲- ”سُر سهڻي“، آر - ايڇ - احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ۲۴۸، ۱۹۵۸ع.
ڪيفيت - ستن ۽ معنيٰ آهي.

جڳتياڻي، لالچند امرڏنو مل

۹۳- ”سُر ڏهر ۽ اُن جي تشريح“، هندوستان ساهتيه مالا بمبئي.
ڪيفيت - ستن ۽ سمجهاڻي آهي.

دل، عبدالرحمان

٩٤- ”سُر ليلا چنيسر“، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٢٢، ١٩٦٨ع.

ڪيفيت- متن آهي.

دل، عبدالرحمان

٩٥- ”سُر ڪاموڏ“، آر- ايم- فتح برادرس حيدرآباد، صفحا ٢٠، ١٩٦٧ع.

ڪيفيت- متن آهي.

راز، شيخ عبدالرزاق

٩٦- ”سر يمن ڪلياڻ“، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٢٣٢، ١٩٥٦ع.

ڪيفيت- متن ۽ شرح آهي.

شاهواڻي، غلام محمد ۽ واصف محمد بخش

٩٧- ”سُر سامونڊي“، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٧٠، ١٩٥٣ع.

ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

شاهواڻي، غلام محمد ۽ واصف محمد بخش

٩٨- ”سُرُ سارنگ“، آر- ايڇ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ١٠١، ١٩٥٣ع.
کيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

صائب، محمد عرس

٩٩- ”سُرُ سارنگ“، آر- ايڇ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ١٠٢، ١٩٦١ع.
کيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

صائب، محمد عرس

١٠٠- ”سُرُ سومل راڻو“، ايجوڪيشنل بوڪ ڊيپو حيدرآباد، صفحا ١٥٠.
کيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

گربخشاڻي، هوتچند مولچند، ڊاڪٽر پروفيسر

١٠١- ”سُرُ سومل راڻو“، صفحا ١٣٠، ١٩٤١ع، ايجوڪيشنل پرنٽنگ ورڪس ڪراچي.
کيفيت- مرتب جي شايع ڪيل ”شاهه جي رسالي“ جي ساڳي ترتيب سان متن ۽ شرح آندل آهي.

لاشاري، رشيد احمد

١٠٢- "سُرَ ڪلياڻ"، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٢٣٦، ١٩٥٤ع.
ڪيفيت- متن ۽ شرح ڏنل آهي.

لاشاري، رشيد احمد

١٠٣- "سُرَ حسيني"، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٣٢٨، ١٩٥٧ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

لاشاري، رشيد احمد

١٠٤- "سر سومل راڻو"، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٢٢٣، ١٩٥٤ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

لاشاري، رشيد احمد

١٠٥- "سُرَ مارئي"، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٣٤٣، ١٩٥٧ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

لعلواڻي، ليلارام وطن مل

١٠٦- "سُرَ ڪلياڻ"، ايس. جي. سوسائٽي حيدرآباد، صفحا ٢٩، ١٩٠٠ع.
ڪيفيت- متن ۽ سمجهاڻي ڏنل آهي.

مرزا، اجمل بيگ

١٠٧- ”سُرَ سارنگ“، راما بوڪ ڊيپو حيدرآباد، صفحا ١٠٨.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مرزا، اجمل بيگ

١٠٨- ”سُرَ حسيني“، ايجوڪيشنل بوڪ ڊيپو حيدرآباد، صفحا ١٦٨، ١٩٥١ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مرزا، حبيب الله

١٠٩- ”سُرَ مارئي“، نسيم بوڪ ڊيپو حيدرآباد، صفحا ٩٩، ١٩٦٧ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مرزا، قليچ بيگ

١١٠- ”سُرَ سهڻي“، قيصريه پريس حيدرآباد،
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مسافر، محمد صديق

١١١- ”سُرَ ڪنيات“، آر-ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٩٢، ١٩٦٠ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مسافر، محمد صديق

١١٢- "سنڌ سريراڳ"، آر- ايڇ- احمد برادرس
حيدرآباد، صفحا ١٠٤، ١٩٧٠ع، (پيو ڇاپو).
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مسافر، محمد صديق

١١٣- "سُر سهڻي"، آر- ايڇ- احمد برادرس
حيدرآباد، صفحا ٢١٤، ١٩٦٤ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مسافر، محمد صديق

١١٤ "سُر سسئي آبري"، آر- ايڇ- احمد برادرس
حيدرآباد، صفحا ١٨٧، ١٩٦٠ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مسافر، محمد صديق

١١٥- "سُر ڪيڏارو"، آر- ايڇ- احمد برادرس
حيدرآباد، صفحا ٨٠، ١٩٦٣ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مسافر، محمد صديق

١١٦- سُر ليلا چنيسر"، آر- ايڇ- احمد برادرس
حيدرآباد، صفحا ٧٦، ١٩٦٢ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مسافر، محمد صديق

١١٧- ”سُر ڪاموڏ“، آر- ايڇ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٤٣، ١٩٦٤ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

مسافر، محمد صديق

١١٨- ”سُر آسا“ آر- ايڇ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ١٢٠، ١٩٦٠ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

ميمڻ، محمد صديق ۽ شاهواڻي غلام محمد

١١٩- ”سُر سسئي آبري“، آر- ايڇ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ١٣٤، ١٩٤٨ع.
ڪيفيت- متن ۽ معنيٰ آهي.

٥- سوانح عمري

آڏواڻي، ڀيرو مل مهرچند

١٢٠- ”سنڌ جو سيلاني“، پارت واسي پريس حيدرآباد، ١٩٢٣ع.
كيفيت- سير جو بيان كيو ويو آهي.

آڏواڻي، ڪلياڻ بولچند

١٢١- ”شاهه“، چيتن ماڙيوالا جڳ هند ڪاليج بمبئي، ٢٥٠ صفحا، ١٩٥١ع.
كيفيت- سوانح عمري ۽ ڪلام جو ذڪر ڪيو ويو آهي.

جڳتياڻي، لالچند امرڏنو مل

١٢٢- ”شاهاڻو شاهه“، ١٩١٤ع.
كيفيت- شاهه جي سوانح عمري ۽ ڪلام جو بيان ڪيو ويو آهي.

حاجي موسيٰ خان

١٢٣- "بادشاهہ پٺائي"، ١٩٦١ع.
ڪيفيت- سوانح عمري آهي.

شوقيرامہ ديوان تاراچند

١٢٤- "شاهہ عبداللطيف ۽ صورت بهار جا جيون چرتر، بيت ۽ پچن"، ڪوڙو مل سندر ساهتيہ سنڊل حيدرآباد، صفحا ٣٦، ١٩٣٧ع.
ڪيفيت- شاهہ صاحب، ديوان صورت سنگهہ ۽ بهار سنگهہ جي حياتي ۽ شعر جو ذڪر ڪيو ويو آهي.

فريئر بارٽل، سر

١٢٥- "شاهہ عبداللطيف ڀٽائي"، ٥٦-١٨٥٩ع.
ڪيفيت- سوانح عمري آهي. قلمي صورت ۾ آهي. سر بارٽل فريئر جي چوڻ تي لکي ويئي هئي.

گربخشاڻي، هوتچند مولچند، ڊاڪٽر پروفيسر

١٢٦- "مقدمہ لطيفي"، صفحا ٢٣١، ايجوڪيشنل پرنٽنگ پريس ڪراچي، ١٩٣٦ع.

ڪيفيت - ڊاڪٽر گربخشاڻي جي مرتب ڪيل شاهه جي رسالي ڀاڱي پهرئين ۾ آندل مقدمو، جدا ڪري شايع ڪيو ويو. پوءِ به ڪي ڇاپا نڪتا.

لاشاري، رشيد احمد

١٢٧- "شاهه عبداللطيف ڀٽائيءَ جو احوال"، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٣٢، ١٩٦٠ع.

ڪيفيت - سوانح عمري آهي.

مرزا قليچ بيگ

١٢٨- "احوال شاهه عبداللطيف ڀٽائي"، ١٨٩٧ع.

ڪيفيت - ١٩٧٢ع ۾ شاهه عبداللطيف ڀٽائي ثقافتي مرڪز پاران ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ ايڊٽ ڪري نئون ڇاپو شايع ڪيو. صفحا ١٨٢.

٦- شعر و شاعري

احسن، حافظ محمد

١٢٩- "شاهه جو پيغام"، صفحا ١١٨، ١٩٥٨ع،
سنڌ يونيورسٽي پريس حيدرآباد.
ڪيفيت- شاهه جي پيغام جي سلسلي ۾ مختلف سرن جي
آڳاٽار قصن جي آڌار تي ڪيل آهي.

اظهر، انورعلي شاهه گيلاني

١٣٠- "شانِ نزول"، تارڪ پبليڪيشن گهوٽڪي،
١٩٥٦ع.
ڪيفيت- شاهه جي بيتن جو شان نزول بيان ڪيو
ويو آهي.

آڏواڻي، ڀيرو مل ۽ ٻيا

١٣١- "ڀٽائي گهوٽ شاهه عبداللطيف جي ورسي"، سنڌي
ادب لاءِ صلاحڪار بورڊ ڪراچي، صفحا ٦٤، ١٩٤٢ع.
ڪيفيت- ورسيءَ تي ڪيل تقريرون شامل ڪيل آهن.

آڏواڻي، پيرو مل مهرچند

۱۳۲- "لطيفي سير"، اين- ايچ- پنجابي اينڊ ڪمپني ڪراچي، صفحا ۱۲۴، ۱۹۲۸ع.

ڪيفيت- شاهه صاحب جي سير سفر جي روشنيءَ ۾ سندس ڪلام جو جائزو ورتو ويو آهي.

بلوچ، عبدالغفار خان

۱۳۳- "شاهه عبداللطيف، آن جو ڪلام و فڪر"، وفائي پبليڪيشن ڪراچي، صفحا ۱۲۷، ۱۹۶۰ع.

ڪيفيت- شاهه جي فڪر تي بحث ڪيل آهي.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

۱۳۴- "شاهه عبداللطيف جي ڪلام ۾ اسلامي قدر"، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ۱۸۳، ۱۹۶۷ع.

ڪيفيت- ورسيءَ تي پڙهيل مختلف مقالا آهن.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

۱۳۵- "شاهه عبداللطيف ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾ انساني اخلاق ۽ ڪردار جو معيار"، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ۱۳۳، ۱۹۶۸ع.

ڪيفيت- ورسيءَ تي پڙهيل مقالا آهن.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

١٣٦- "حضرت شاهه عبداللطيف ڀٽائي، سنڌي ٻوليءَ جو معمار"، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ١٠٠، ١٩٦٩ع.
ڪيفيت- شاهه صاحب جي ٻوليءَ بابت مقالا آهن.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

١٣٧- "شاهه جي رسالي جا سرچشما"، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ١٦٣، ١٩٧٢ع.
ڪيفيت- رسالي جي قلمي نسخن ۽ ابتدائي ڇاپن بابت بنيادي ۽ ضروري معلومات گڏ ڪيل آهي.

بلوچ، نبي بخش خان، ڊاڪٽر پروفيسر

١٣٨- "شاهه جي رسالي جي ترتيب"، شاهه عبداللطيف ثقافتي مرڪز حيدرآباد، صفحا ٢١٢، ١٩٧۴ع.
ڪيفيت- رسالي جي ترتيب تي تحقيق ٿيل آهي.

ٻنڌو، دامودر لال

١٣٩- "ڪلڪ عُرف شاهه جي سهڻي"، گل گلزار پرڪاشن بمبئي، ١٩٥٩ع.
ڪيفيت- سُر سهڻيءَ تي بحث ڪيل آهي.

ڀٽي، مخدوم محمد صالح

۱۴۰- ”ڪيڏارو: جامع ۽ محقق“، محمد يوسف برادرس حيدرآباد، ۱۹٦۰ع.
ڪيفيت- شاهه جي سُر ڪيڏاري ۽ احسان فقير جي ڪيڏاري تي تحقيقي بحث آهي.

ڀمڀاڻي، نارائڻداس ڀوارام

۱۴۱- ”شاهه جون سورميون“، ۱۹۴۴ع (سنڌي ڪتاب گهر حيدرآباد وارو ٻيو ڇاپو ۱۹۵۷ع صفحا ۹۹).
ڪيفيت- رسالي ۾ آيل سورمين جي ڪردارن جو جائزو ورتل آهي.

ڀاوناڻي، جهمٽ مل ڏوڀچند

۱۴۲- ”ائٽ جي اوٽ“، اين. ايچ. پنجابي ائنڊ ڪمپني ڪراچي.
ڪيفيت- سُر ڪاپائتيءَ تي بحث ڪيو ويو آهي.

ڀٽو، اسدالله

۱۴۳- ”شاهه جو پيغام“، محمد بن قاسم سنڌي ادبي سوسائٽي شڪارپور، صفحا ۲۵، ۱۹٦۹ع.
ڪيفيت- شاهه جي پيغام جي باري ۾ آهي.

تقوي، نعيم

۱۴۴- "سي آيتون آهين"، حيدرآباد، صفحا ۹۴، ۱۹۷۴ع.

کيفيت- شاهه جي ڪلام جي باري ۾ آهي.

پنجواڻي، رام، پروفيسر

۱۴۵- "سنڌ جون ست آکاڻيون"، ۱۹۵۲ع.

کيفيت- رسالي ۾ آيل آکاڻين جو ذڪر ڪيو ويو آهي.

پياسي، پير محمد

۱۴۶- "پلارو پنائي"، اداره فروغ ادب ڪُندن سٽريٽ ڪراچي، صفحا ٦۴، ۱۹٦۵ع.

کيفيت- مختلف شاعرن جو منظوم نذرانه عقيدت آهي.

جتوئي، علي نواز حاجن خان

۱۴۷- "لطيفي لهرون"، سنڌي ادبي مجلس سٽي ڪاليج حيدرآباد، صفحا ۸۸.

کيفيت- ڪلام ۽ فڪر بابت مقالا آهن.

جوڻيجو عبدالجبار

١٤٨- ”ڪنزاللطيف“ (ڀاڱو پهريون)، صفحا ١٣٥، ١٩٦١ع، ابراهيم پريس حيدرآباد.
ڪيفيت - شاهه جي رسالي جي مختلف ڇاپن ۽ ترجمن جو ذڪر ڪيل آهي.

چنا، محبوب علي محمد صالح

١٤٩- ”لطيفي لنؤ“، بزم لطيف گورنمينٽ ڪاليج حيدرآباد، صفحا ٩٣، ١٩٥١ع.
ڪيفيت - چنا صاحب ۽ ٻين جا شاهه صاحب بابت مقالا آهن.

حسيني، سيد قطب علي شاهه

١٥٠- ”لاکيڻو لطيف“، لطيف پرنٽنگ پريس نواب شاهه، ١٩٥٧ع.
ڪيفيت - شاهه صاحب جي شخصيت ۽ فڪر جو بيان ڪيو ويو آهي.

خان زئي، مولوي غلام محمد

١٥١- ”منهاج العاشقين“، ايجوڪيشنل پبلشنگ ڪمپني ڪراچي، صفحا ٣٢، ١٩٣٤ع.

ڪيفيت - رسالي جي مختلف سُرن جا روحاني راز ڏنل آهن، فارسيءَ مان ڊاڪٽر دائودپوٽي ترجمو ڪيو.

دائودپوٽا، بيگم خديجه

١٥٢ - ”شاعرن جو سرتاج“، پاڪستان پبليڪيشنز ڪراچي، صفحا ٢٥٦، ١٩٦٣ع.

ڪيفيت - شاهه بابت مختلف مقالن جو مجموعو آهي.

ڏيپلائي، محمد عثمان

١٥٣ - ”شاهه جي رسالي جو رهبر“، قرآن پرنٽنگ پريس حيدرآباد، صفحا ٨٦، ١٩٥١ع.

ڪيفيت - شاهه جي رسالي کي چاڙهڻ لاءِ ڪي سمجهاڻيون ڏنيون ويون آهن ۽ خلاف مذهب بيتن جي نشاندهي ڪندي پنهنجن خيالن جو اظهار ڪيو ويو آهي.

سرور، سرورعلي

٥٤ - ”ڪارڻي“ (شاهه جو فلسفو)، آر- ايڇ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٣٢٥، ١٩٦٠ع.

ڪيفيت - شاهه جو فلسفو بيان ڪيو ويو آهي.

سروري، محبوب

١٥٥- "فالنامو"، محفل سروري هالا، صفحا ٢٨.

ڪيفيت- رسالي مان فالون ڪڍڻ بابت بيت آندل آهن.

سيد، جي- ايم-

١٥٦- "پيغام لطيف"، اداره انسانيت حيدرآباد،
صفحا ٣٠٤، ١٩٥٢ع.

ڪيفيت- شاهه جي ڪلام تي نئين نظر سان روشني وڌل آهي.

ساڌواڻي، اين- ڪي-

١٥٧- "شاهه جو آنيؤ"، اين. ڪي. ساڌواڻي بمبئي،
١٩٥٨ع.

ڪيفيت- شاهه جي فڪر جي باري ۾ آهي.

سيلاني، عبدالواحد

١٥٨- "لطيفي گُل"، سنياسي پبليڪيشن هالا،
صفحا ٦٠، ١٩٥٩ع.

ڪيفيت- شاهه صاحب جي ڪلام ۽ سوانح جي باري ۾ آهي.

سيوهاڻي، جليل

١٥٩- "سيخانءِ لطيف"، شهباز سنڌي ائڪيڊمي
حيدرآباد، صفحا ٧٠، ١٩٦١ع،
ڪيفيت- شاهه جي شعر جي باري ۾ آهي.

عباسي، تنوير

١٦٠- "شاهه لطيف جي شاعري"، شاهه عبداللطيف
ثقافتي سوسائٽي ڪراچي، صفحا ١٨٠، ١٩٧٦ع.
ڪيفيت- شاهه جي شعر تي نئين انداز سان بحث ڪيو
ويو آهي.

عالماڻي، ايم- اي

١٦١- "پيچ پٽائي، نئون روپ نئون انداز" (پاڳو پهريون)،
سنڌ پرنٽنگ پريس حيدرآباد، صفحا ١٣٨، ١٩٧٦ع.
ڪيفيت- شاهه جي بيتن جي حوالي سان ليکڪ پنهنجي
طرفان تڪبندي ڪئي آهي.

گرامي، مولانا غلام محمد

١٦٢- "عرفان لطيف"، مڪتبه لطيفي حيدرآباد،
صفحا ٨٧، ١٩٤٩ع.
ڪيفيت- شاهه صاحب جي ڪلام بابت مقالا آهن.

گربخشاڻي، هوتچند مولچند، ڊاڪٽر پروفيسر

۱۶۳- ”روح رهاڻ“ (سنڌي ڪتاب گهر حيدرآباد وارو ڇاپو)، صفحا ۵۱، ۱۹۳۳ع.

ڪيفيت- گربخشاڻيءَ جي مرتب ڪيل شاهه جي رسالي ۾ آندل سنڌ جي نيم تاريخي داستانن کي گڏ ڪري شايع ڪيو ويو آهي ۽ روحاني راز به ڏنا ويا آهن.

گلراجاڻي، ڄيٺمل پرسرام

۱۶۴- ”شاهه جون آکاڻيون“، صفحا ۱۲۸، ۱۹۲۳ع.

ڪيفيت- ٻن حصن ۾ آهي ۽ شاهه صاحب جي رسالي ۾ آيل آکاڻين (داستانن) جو ذڪر ڪيو ويو آهي.

لغاري، عبدالڪريم

۱۶۵- ”فرائض ۽ شاهه عبداللطيف ڀٽائي“، صفحا ۶۹، ۱۹۶۳ع.

ڪيفيت- ڊاڪٽر علي احمد قاضيءَ جي مقالي تي تنقيد ڪندي، فرائض ۽ شاهه جي فڪر جي اپٽار ڪيل آهي.

لغاري، عابد

۱۶۶- ”تحفهٔ لطيف“، رهبر پبليڪيشن حيدرآباد، صفحا ۱۴۰.

ڪيفيت- شاهہ صاحب بابت رهبر سلسلي جو ”لطيف نمبر“ آهي.

لاشاري، رشيد احمد

١٦٧- ”لطيفي باغ جو سير“، آر- ايچ- احمد برادرس حيدرآباد، صفحا ٤٩، ١٩٦٥ع.
ڪيفيت- رسالي جيءَ سواد تي طويل نظم آهي.

مرزا، قليچ بيگ

١٦٨- ”شاهہ جي رسالي جي ڪنجي“، ١٩١٨ع.
ڪيفيت- شاهہ جي رسالي کي سمجهڻ لاءِ ڪي ضروري سمجهاڻيون ڏنل آهن.

ميمڻ، عبدالمجيد سنڌي

١٦٩- ”فڪرِ لطيف“، سنڌي ادبي مجلس اسلاميہ ڪاليج سکر، صفحا ١٥٢، ١٩٦٧ع.
ڪيفيت- شاهہ جي فڪر جي باري ۾ آهي.

وفائي، مولوي دين محمد

١٧٠- ”لطفُ اللطيف“، وفائي پبلشنگ هائوس ڪراچي، صفحا ٢١٥، ١٩٥٠ع.

ڪيفيت- سوانح ۽ ڪلام جي سلسلي ۾ تحقيقي نوعيت جو ڪافي مواد ڏنو ويو آهي.

وفائي، مولوي دين محمد

١٧١- "شاهہ جي رسالي جو مطالعو"، وفائي پبلشنگ هائوس ڪراچي، صفحا ١٣٠، ١٩٦٢ع.
ڪيفيت- شاهہ جي ڪلام ۽ فڪر تي بحث ڪيو ويو آهي.

نامعلوم

١٧٢- "شاهہ عبداللطيف ڀٽائي، عوامي شاعر"، سنڌ اطلاعات کاتو ڪراچي، صفحا ٢٤.
ڪيفيت- سوانح ۽ ڪلام تي هڪ مقالو آهي.

نامعلوم

١٧٣- "شاهہ جي آکاڻين جي سمجهاڻي"، سنڌي ساهت پبليڪيشن حيدرآباد، صفحا ١٢٦، ١٩٢٢ع.
ڪيفيت- رسالي جي آکاڻين جي سمجهاڻي ڏنل آهي.

٧- لغات ۽ شرح

آڏواڻي، پيرومل مهرچند

١٧٤- ”غريب اللغات“ (پاڱو پهريون)، صفحا ٥٤،
قيصري پريس حيدرآباد ۾ ١٩٠٧ع.
ڪيفيت- سُر ڪلياڻ، يمن ۽ ڪنيات جون معنائون
ڏنيون ويون آهن.

خاڪ، مولوي درمحمد ڪانڊياوي

١٧٥- ”خزانة العارفين“، درمحمد خاڪ لاڙڪاڻو،
صفحا ٣٨٢، ١٩٦٢ع.
ڪيفيت- قرآن ۽ حديث جي روشنيءَ ۾ سُر ڪلياڻ جي
بيتن جي شرح آهي.

ڏيرو، رسول بخش خان

١٧٦- ”نئين شرح لطيف“، لطيف پبليڪيشن فريدآباد
(دادو)، صفحا ٥٩٣، ١٩٧٣ع.
ڪيفيت- شاهه جي ڪلام جي شرح آهي.

مرزا، قليچ بيگ

١٧٧- ”لغات لطيفي“، (سنڌي ادبي بورڊ، ١٩٦٧ع وارو ٻيو ڇاپو ٣٨٢ صفحا)، ١٩١٤ع.
ڪيفيت- رسالي جي لغات آهي.

واصف، محمد بخش

١٧٨- ”شرح لطيفي“، ١٩٢٥ع.
ڪيفيت- ڪلياڻ جي ابتدائي بيتن جي شرح آهي.

٨- ڪتاب جن ۾ شاهه صاحب جو ذڪر آيو آهي

بدوي، لطف الله

١٧٩- ”تذڪره لطفي“ (ٻيو ڀاڱو ڇپيل)، ١٩٤٣ع.

حوالو- ١٩٦٣ع ڇاپو ص ص ٢٩٢-٢٩١.

ڀاوناڻي، جهمٽ مل کوبچند

١٨٠- ”ڍولا مارو“، هندوستان ساهتيه مالا بمبئي، ١٩٥٦ع.

حوالو- ص ص ٧٠-٧٢، ٧٨، ٧٩.

ڀاوناڻي، جهمٽ مل کوبچند

١٨١- ”سنڌي شعر، چند سڳند“، ١٩٥٣ع، هندو پرنٽنگ پريس اجمير.

حوالو- ص ص ٤٥-٦٨.

نقوي، نعيم

١٨٢- ”سنڌي شاعريءَ جو سينگار“، ١٩٧١ع، شهداد پور پرنٽنگ پريس شهدادپور.

حوالو- ص ص ٧-١٨.

جڳتياڻي، لالچند امرڏنو مل

١٨٣- ”شاعراڻو گل“، صفحا ٥٤، ١٩٢٧ع.
حوالو- X

جوڻيجو، عبدالجبار

١٨٤- ”سنڌي ادب جي مختصر تاريخ“، سره ڪتاب حيدرآباد، ١٩٧٣ع.
حوالو- ص ص ٤٢-٥٩.

خليل، محمد ابراهيم، ڊاڪٽر

١٨٥- ”ادب ۽ تنقيد“، ١٩٤٩ع، رباني پريس حيدرآباد.
حوالو- ص ص ١٧٩-٢٢٥. (ٻيو ڇاپو ١٩٧٥ع ص ص ٢٠٣-٣١١)

دائودپوٽو، عمر محمد، ڊاڪٽر

١٨٦- ”ڪلام گرهوڙي“، سنڌي ادبي سوسائٽي ڪراچي، ١٩٥٦ع.
حوالو- ص ص ٦٢-٦٤.

سومرو، الله بچايو يار محمد

١٨٧- ”سير ڪوهستان“، ماڊرن پبلشنگ هائوس ڪراچي، ١٩٤٤ع.
حوالو- ص ص ٨١-٨٤.

سومرو، الله ڏنيو يار محمد

١٨٨- ”لاڙ جو سير“، ماڊرن پبلشنگ هائوس ڪراچي، ١٩٤٦ع
حوالو- ص ص ٤٢-٤٧.

شيخ محمد سومار

١٨٩- ” بدين ضلعي جي ثقافتي تاريخ “، لاڙ ادبي سوسائٽي بدين، ١٩٧٥ع.
حوالو- ص ص ١٠٦، ١١١ ۽ ١٣٥.

صوفي، آغا غلام نبي

١٩٠- ”سچل سرمست“، ١٩٣٣ع.
حوالو- X

طالب المولي، مخدوم محمد زمان

١٩١- ”ڪافي“، ١٩٦٢ع، سنڌ يونيورسٽي پريس.
حوالو- ص ص ٤٩-٥٥.

قانع، مير علي شير ٺٽوي

١٩٢- ”تحفة الڪرام“ (سنڌي)، سنڌي ادبي بورڊ حيدرآباد، ١٩٥٧ع.
حوالو- ص ص ٣٣٩، ٣٤٠، ٣٥٦، ٣٧٣، ٣٨٣، ٣٨٨، ٤٣٥، ٥٦٣، ٥٦٥، ٥٧٣ ۽ ٥٧٨.

گرهوڙي، عبدالرحيم

١٩٣- ”ابيات سنڌي“ (ترجمو)، سطيع ايجوڪيشنل پبلشنگ ڪمپني ڪراچي، ١٩٣٩ع.
حوالو- ص ص يه، يو، يز.

گربخشاڻي، هوتچند مولچند، ڊاڪٽر پروفيسر

١٩٤- ”لنواريءَ جا لال“، ايجوڪيشنل پبلشنگ ڪمپني ڪراچي، ١٩٣٤.
حوالو- ص ص ٧٩-٧٢.

ميمڻ، رحيم بخش رياستي ۽ منگي محمد اسماعيل

١٩٥- ”سچل سرمست“، ميمڻ رحيم بخش خيرپور ميرس.
حوالو- ص ص ١٤-٢٠.

ميمڻ، عبدالمجيد سنڌي

١٩٦- ”ڪريم جو ڪلام“، سنڌي ادبي سوسائٽي سکر، ١٩٦٣ع.
حوالو- ص ص ٥٢-٥٣.

ميمڻ، محمد صديق

١٩٧- ”سنڌ جي ادبي تاريخ“ (پاڱو پهريون)، سنڌ مسلم ادبي سوسائٽي حيدرآباد، ١٩٣٧ع.
حوالو- ص ص ١٠٩-١٦٦.

ميمڻ، محمد صديق

١٩٨- ”ادبي تحفو“، سنڌ مسلم ادبي سوسائٽي حيدرآباد، ١٩٣٤-٣٣ع۔
حوالو- ص ص ١٤٢-١٤٣۔

مولائي، رحيمداد خان شيدائي

١٩٩- ”تاريخ تمدن سنڌ“، سنڌ يونيورسٽي، ١٩٥٩ع۔
حوالو- ص ص ٥٧٤-٥٧٦۔

مولائي، رحيمداد خان شيدائي

٢٠٠- ”جنت السنڌ“، سنڌي ادبي بورڊ حيدرآباد، ١٩٥٨ع۔
حوالو- ص ص ٥٦٧-٥٦٩۔

وسڻ، نيرت

٢٠١- ”چٽڻگون“، ١٩٤٦ع۔
حوالو- ص ص ١-١٥۔

۹- مختلف رسالن، مخزنن، خاص نمبرن ۽ اخبارن ۾ ڇپيل مقالن جي فهرست

نئين زندگي (ڪراچي)

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهه عبداللطيف ڀٽائي	پير علي محمد راشدي	فيبروري ۱۹۵۰ع
انسان ڪامل، شاهه لطيف جي نظر ۾	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	" "
شاهه جو صوفياڻو شعر	" " "	اپريل ۱۹۵۰ع
شاهه ڀٽائيءَ جا همعصر	لطف الله بدوي	جولاءِ ۱۹۵۰ع
گهوڙن ۽ گهوٽن جي زندگي، شاهه جي نظر ۾	فيض محمد فيض حيدري	آگسٽ ۱۹۵۰ع
شاهه جي رسالي ۾ توحيد جو مفهوم	علي نواز جتوئي	آڪٽوبر ۱۹۵۰ع
سُر سورٺ جي معنيٰ ۽ حقيقت (۱)	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ	نومبر ۱۹۵۰ع

عنوان	ليکڪ	پرچو	
شاهہ ڀٽائيءَ جو مناجاتي شعر	حافظ محمد احسن	نومبر	١٩٥٠ع
حقيقي زندگي، شاهہ جي نظر ۾	شيخ عبدالخالق ٽنوي	"	"
شاهہ ڀٽائي ۽ وطن جي حُبَ	ڪي. وِي. پروهت	"	"
شاهہ عبداللطيف ڀٽائي	ساقي سجاولي	ڊسمبر	١٩٥٠ع
شاهہ جي رسالي جي تاريخ ۽ انجا مختلف نسخا	پير علي محمد راشدي	جنوري	١٩٥١ع
شاهہ عبداللطيف جا سوانح نگار	محمد صلاح عقيلي	"	"
شاهہ عبداللطف ڀٽائي	پير علي محمد راشدي	"	"
شاهہ کان اڳ جا شاعر	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو	"	"
شاهہ لطيف حق جي ڳولا ۾	سيد ميران محمد شاهہ	"	"
شاهہ جي عام مقبوليت جا ڪي سبب	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ	"	"

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهه لطيف ۽ سنڌي موسيقي	الله بخش عقيلي	جنوري ١٩٥١ع
شاهه لطيف جي بلوچن سان پريت	مولائي شيدائي	" "
شاهه ڀٽائيءَ جي رسالي جا مختلف نسخا	محمد صلاح عقيلي	فيبروري ١٩٥١ع
سُر سورٺ جي معنيٰ ۽ حقيقت (٢)	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ	مارچ ١٩٥١ع
شاهه جو سُر مارئي	عبدالعلي قلباڻي	" "
شاهه جي سُر ڪاهوڙي ۽ سُر ٻروي جي تشريح	ڪي. بي. ايڊ. ميمڻ	اپريل ١٩٥١ع
شاهه لطيف ۽ سنڌس خاندان (١)	سنائي	نومبر ١٩٥١ع
شاهه لطيف جو فلسفهٔ الاهيات	مولانا غلام مصطفيٰ قاسمي	" "
شاهه لطيف جي ڪلام جو فارسي ترجمو	ڪريم بخش خالد	" "
شاهه لطيف جو قاصد ۽ سنڌس پيغام	عثمان علي انصاري	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهہ لطيف جي ڪلام جون خوبيون	مولانا دين محمد وفائي	نومبر ١٩٥١ ع
شاهہ سوڊا ۽ سندس فلسفۂ توحيد	شفيع احمد علوي	" "
شاهہ لطيف جي صورت، سيرت ۽ تبرڪات	محمد صلاح عقيلي	" "
شاهہ لطيف جا حڪيمانہ قول	علي نواز وفائي	" "
شاهہ عبداللطيف جا ٻہ همعصر عارف	شفيع احمد علوي	ڊسمبر ١٩٥١ ع
شاهہ لطيف ۽ سندس خاندان (٢)	سنائي	جنوري ١٩٥٢ ع
مارئيءَ، سليرَ ۽ مارُن سان محبت	حافظ محمد احسن	" "
شاهہ لطيف جي تصوير	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	فيبروري ١٩٥٢ ع
شاهہ عنايت رضوي ۽ شاهہ عبداللطيف	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ	" "
اشارات شاهہ	طالب المؤليٰ	" "
شاهہ لطيف جي ٻہ سؤ سالہ ورسي	حبيب الله ڀٽو	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهہ لطيف، سنڌي تهذيب جو محافظ	عثمان علي انصاري	مارچ ١٩٥٢ع
سُهڻيءَ جي سِڪَ	حافظ محمد احسن	" "
اقبال جو شاهين ۽ لطيف جو هنج	ابن الياس سومرو	" "
سچل ۽ شاهہ	شفيع احمد علوي	جون ١٩٥٢ع
شاهہ ڀٽائيءَ جو سير و سفر	عبدالڪريم سنديلو	جولاءِ ١٩٥٢ع
سسئيءَ جا سور	حافظ محمد احسن	آگسٽ ١٩٥٢ع
ڀٽ تي ڀيرو	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو	نومبر ١٩٥٢ع
شاهہ ۽ سنڌي موسيقي	الله بخش عقيلي	" "
شاهہ اُمي هو يا پڙهيل	لطف الله بدوي	" "
ڊاڪٽر گربخشاڻيءَ وارو شاهہ جو رسالو	عثمان علي انصاري	" "
شاهہ ڀٽائيءَ بابت تحقيق جو مختصر جائزو	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ	" "
شاهہ عبداللطيف	ميران محمد شاهہ	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
مهيسر جي سَدَ جي سُرڪي	مولائي شيدائي	نومبر ١٩٥٢ع
شاھ عبداللطيف ۽ وارث شاھ	رشيد احمد لاشاري	" "
شاھ ۽ سندس شاعري	مولوي عبدالڪريم چشتي	" " " "
شاھ جو فطرتي شعر	محمد علي دائود پوٽو	" "
شاھ جي رسالي جون ڪي غلط پڙھڻيون	عبدالڪريم سنديلو	" "
شاھ جي نظر ۾ عورت جي عزت	طالب المولي	" "
شاھ جي رسالي ۾ قرآني تلميحون	مولانا غلام مصطفي قاسمي	" "
لطف اللطيف تي هڪ نظر	محبوب علي چنه	" "
گربخشاڻيءَ واري رسالي تي ادبي تنقيد	محمد عرس سمو	فيبروري ١٩٥٣ع
شاھ ڀٽائي ڪافيءَ جو موجد نہ آهي	پير حسام الدين راشدي	مارچ ١٩٥٣ع

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهه جي رسالي جي شاهي سهم	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	جون ١٩٥٣ع
سُر سارنگ	محمد عرس سمو	آڪٽوبر ١٩٥٣ع
رسالي جا قديم قلمي نسخا	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	نومبر ١٩٥٣ع
چنڊ: سهڻي لال لطيف جو سهڻو قاصد	الله بخش سرشار عقيلي	" "
شاهه ڀٽائي، مصور فطرت	لطف الله بدوي	" "
شاهه صاحب جو مخدوم محمد معين ڏي خط ۽ ان جو جواب	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ	" "
جي تو بيت ڀانئيا، سي آيتون آهين (١)	پير سعيد حسن	" "
نوريءَ جو نياز ۽ نيوڙت	سيمڻ عبدالشڪور	" "
سورٺ ۽ سر سوالي	حافظ محمد احسن چنا	" "
شاعرِ لطيف (١)	سرور علي سرور	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
جي تو بيت پائيا، سي آيتون آهين (۲)	پير سعيد حسن	ڊسمبر ۱۹۵۳ع
شاعرِ لطيف (۲)	سرور علي سرور	" "
سرّ مارئي، معنائن جي سٽ کي اوجار (۱)	محمد عرس سمو	جنوري ۱۹۵۴ع
سرّ مارئي، معنائن جي سٽ کي اوجار (۲)	" " "	فيبروري ۱۹۵۴ع
جبر ۽ اختيار يا تقدير ۽ تدبير جو مسئلو (شاهه جي نظر ۾)	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	مارچ ۱۹۵۴ع
فقر ۽ اقبال ۽ شاهه جي نظر ۾	ابن الياس سومرو	اپريل ۱۹۵۴ع
شاهه پٽائيءَ جا همعصر بزرگ	لطف الله بدوي	مئي ۱۹۵۴ع
شاهه جي رسالي ۾ تحريفون	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	آڪٽوبر ۱۹۵۴ع
ارشاداتِ لطيف	سيد ميران محمد شاهه	" "
شاهه جي شعر ۾ سنڌ جون ريتون رسمون	لطف الله بدوي	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
ڊاڪٽر گربخشاڻي: ڀٽائيءَ جي رسالي جو شارح	احسان بدوي	آڪٽوبر ١٩٥٤ع
شاهه ڀٽائي ۽ ڪوهستان	عبدالعزيز جوکيو	" "
مسئي ۽ واٽ (١)	محمد عرس سمو	" "
شاهه جو سهراڻ ۽ مهراڻ جو شاهه	الله بخش عقيلي	" "
ارشادات لطيف	سيد ميران محمد شاهه	نومبر ١٩٥٤ع
ادبي رهاڻ ۽ شاهه	موتيرام ايس. راسواڻي	" "
سسئي ۽ واٽ (٢)	محمد عرس سمو	جنوري ١٩٥٥ع
سچل ۽ شاهه	ياز قادري	مئي ١٩٥٥ع
شاهه ڀٽائي ۽ مخدوم محمدي کهڙائي	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	جولاءِ ١٩٥٥ع
سسئي ۽ واٽ (٣)	محمد عرس سمو	آگسٽ ١٩٥٥ع
ڀٽائي، زندگيءَ جو شاعر	بشير مورياڻي	آڪٽوبر ١٩٥٥ع
سسئي ۽ واٽ (٤)	محمد عرس سمو	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
لطيفي هدايتون	حافظ شاهہ حسيني	آڪٽوبر ١٩٥٥ع
شاهہ جون سورميون	ارجن، جي، چاولہ	" "
ڀٽائيءَ، زندگيءَ جي رازن جو سينگاريندڙ	روشن اسحاق	" "
ادبي رهاڻ ۽ شاهہ	سوتيرام ايس. راسواڻي	" "
مارو، مليرُ ۽ مارئي	حافظ محمد احسن	" "
ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾ اشاريت	مير شفيع احمد علوي	نومبر ١٩٥٥ع
سسئيءَ جا سُورَ	عبدالعزيز جوکيو	" "
ڀٽائيءَ جو هڪ انگريز مترجم مسٽر سارلي	عزيزالرحمان ٻگهيو	" "
سسئيءَ ۽ وات (٥)	محمد عرس سمو	" "
شاهہ ڀٽائي ۽ هنگلاج جو سفر	خليفو غلام محمد	ڊسمبر ١٩٥٥ع
شاهہ ڀٽائيءَ جي ڪلام جو لغوي پهلو	عبدالڪريم سنديلو	فيبروري ١٩٥٦ع
پٽ ڏٺي ۽ مهراڻ جا ملاح	بشير احمد حافظ عبدالڪريم	مارچ ١٩٥٦ع

عنوان	ليکڪ	پرچو
پٽ ڏٽي ۽ مارئي	سيد علي مير شاهه	اپريل ١٩٥٦ ع
پٽ ڏٽي ۽ سسئيءَ	" " "	جون ١٩٥٦ ع
سسئيءَ ۽ وات (٦)	محمد عرس سمو	آگسٽ ١٩٥٦ ع
شاهه جي ڪلام ۾ شاعراڻيون خوبيون (١)	رشيد احمد لاشاري	سيپٽمبر ١٩٥٦ ع
شاهه جي ڪلام ۾ تغزل	احسان احمد بدوي	" "
شاهه جي ڪلام ۾ وحدت‌الوجود جو مسئلو	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	" "
شاهه ڀٽائيءَ جي شعر جا تاريخي واقعا	لطف‌الله بدوي	" "
ڀٽائيءَ جا زندگيءَ جي راز بابت تاثرات	س اي. ايم عباسي	" "
ڀٽائيءَ جي نئين زندگي	جهامنداس ڀاٽيه	" "
سسئيءَ جا سور	اياز راشدي	" "
شاهه جا ڳم ٿيل بيت	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	آڪٽوبر ١٩٥٦ ع

عنوان	ليکڪ	پرچو
ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾ شاعرائيون خوبيون (٢)	رشيد احمد لاشاري	آڪٽوبر ١٩٥٦ع
ڀٽائيءَ جو منگتو	محمد علي دائود پوٽو	ڊسمبر ١٩٥٦ع
ڀٽائيءَ جي ڪلام جو وزن (١)	منظور نقوي	جنوري ١٩٥٧ع
ڀٽائيءَ جي ڪلام جو وزن (٢)	" "	مارچ ١٩٥٧ع
ڀٽائيءَ جي ڪلام جو وزن (٣)	" "	اپريل ١٩٥٧ع
شاهه جي رسالي جا ٽي آڳاٽا قلمي نسخا	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو	سيپٽمبر ١٩٥٧ع
شاهه جي شاعري	اي. ڪي بروهي	" "
شاهه عبداللطيف ڀٽائي	ايڇ. ٽي. سورلي. (ترجمو: رشيد ڀٽي)	" "
لطيفيات جو تنقيدي جائزو	احسان احمد بدوي	" "
شاهه جو زمانو	محمد شفيع علوي	" "
شاهه جو تشبيهي شعر	حبيب الله ڀٽو	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهه جي شعر ۾ مقامي رنگ	حسن علي	سيپٽمبر ١٩٥٧ ع
شاهه حبيب جو ڪٽنب	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ	نومبر ١٩٥٧ ع
شاهه عبداللطيف، سنڌس زندگي ۽ شعر	ڊاڪٽر هرو مل سدارنگاڻي	ڊسمبر ١٩٥٧ ع
ڀٽائي عبداللطيف، سنڌ جي قومي امانت (١)	عثمان علي انصاري	آگسٽ ١٩٥٨ ع
ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾ اونهائي	ضياءُالدين بلبل	سيپٽمبر ١٩٥٨ ع
ڀٽائي ۽ عرب شاعر امراءُالقيس	سيد خادم حسين شاهه	" "
ڀٽائي عبداللطيف، سنڌ جي قومي امانت (٢)	عثمان علي انصاري	" "
ڀٽائيءَ جو جوڳ	بشير احمد	" "
شاعر ۽ سگهڙ	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو	آڪٽوبر ١٩٥٨ ع
شاهه عبداللطيف عظيم شاعر	حبيب الله ڀٽو	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاھہ عبداللطيف ڀٽائي ۽ مغربي شاعر	ايچ. ٽي. سورلي (ترجمو: حسين عادل)	آڪٽوبر ١٩٥٨ع
ڀٽائيءَ جي ڪن بيتن جي غلط معنيٰ ورتل	اميرالدين رائوڙ	" "
سيد عبداللطيف ڀٽائي، سنڌ جي امانت	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	نومبر ١٩٥٨ع
ڀٽائيءَ جون تلميحون- وٺڪار	ابن الياس سومرو	" "
شيخ عبداللطيف جو احوال	سائودي (ترجمو: ڊاڪٽر دائودپوٽو)	ڊسمبر ١٩٥٨ع
شاھہ جو رسالو: ڪلياڻ آڏواڻي	موتيرام ايس. رامواڻي	جنوري ١٩٥٩ع
ڀٽ تي ھڪ رات	خليفو غلام محمد	مارچ ١٩٥٩ع
ڀٽائيءَ جو مشاھدو	ايچ. ٽي. سورلي (ترجمو: حسين عادل)	مئي ١٩٥٩ع
ڀِٽ تي ٻُڌل بيت	خليفو غلام محمد	جولاءِ ١٩٥٩ع
شاھہ جي عظمت جا اسباب	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	آگسٽ ١٩٥٩ع

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهه عبداللطيف جي اسراريت	ايڇ. ٽي. سورلي (ترجمو: خادم حسين ميمڻ)	آگسٽ ١٩٥٩ع
ڀٽائي، فطرت جو مصور	گل حسن ”گل“ نصر پوري	” ”
ڀٽائيءَ جي خودي	محمد انيس مهيري	” ”
حضرت بلها شاهه (ڀٽائيءَ جو همعصر هڪ صوفي شاعر)	رشيد احمد لاشاري	” ”
عبدالرحمان بابا (ڀٽائيءَ جو همعصر هڪ پشتو شاعر)	پير محمد شارق	” ”
شاهه ۽ امراءُالقيس الڪندي	سيد علي مير شاهه	سيپٽمبر ١٩٥٩ع
ڀٽائي ۽ مارئي	محمد هاشم نوتڪاڻي	” ”
شاهه جو مرتبو ۽ امراءُالقيس	خديجه دائود پوٽا	ڊسمبر ١٩٥٩ع
ڀٽائيءَ جا جهمڙ يا فقير	خليفو غلام محمد	” ”
ڀٽائي، سورمين جو شاعر	بيگم خديجه دائود پوٽا	جنوري ١٩٦٠ع

عنوان	ليکڪ	پرچو
لطيفي رهاڻ، سُر ڪلياڻ (١)	موتيرام راسواڻي	مئي ١٩٦٠ع
لطيفي رهاڻ، سُر ڪلياڻ (٢)	" "	جون ١٩٦٠ع
لطيفي رهاڻ، سُر ڪلياڻ (٣)	" "	مئي ١٩٦٠ع
شاهه جو سُر سارنگ	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	آگسٽ ١٩٦٠ع
شاهه عبداللطيف جي عارفانه بصيرت (١)	ايچ. ٽي. سورلي (ترجمو: حسين عادل)	" "
سيرسوري ڏڙ ڪنگرين	ضياءُالدين بلبل	" "
سنڌي ٻولي، شاهه ڀٽائيءَ جو تخيل	ممتاز احمد سومرو	" "
عاشق عزازيل ٻيا مڙيئي سڌڙيا	مولانا غلام مصطفيٰ قاسمي	" "
ڀِٽ ڄبل، ڀٽائيءَ جو لنگهه	خليفو غلام محمد	" "
شاهه عبداللطيف جي عارفانه بصيرت (٢)	ايچ. ٽي. سورلي (ترجمو: حسين عادل)	آڪٽوبر ١٩٦٠ع

عنوان	ليکڪ	پرچو
سنڌي راڳ	عبدالعزيز شيخ	جون ١٩٦١ع
ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾ انسان جو تصور	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو	جولاءِ ١٩٦١ع
ڀٽائيءَ جي ڪلام تي عربيءَ جو اثر	ايڇ. ٽي. سورلي (ترجمو: حسين عادل)	" "
ڊاڪٽر ارنيسٽ ٽرمپ وارو رسالو	حبيب الله ڀٽو	" "
ڀٽائيءَ جي وطن جو گهرو هنر: رلي	مس زيڊ. اي. شيخ	" "
هالن جا مخدوم ۽ ڀٽائي	مخدوم محمد زمان طالب المولى	" "
ڀٽائيءَ جي رسالي جا ڇاپي نسخا	خديجه قاضي	" "
ڀٽائيءَ جي مدن سان محبت	ماستر چندر	" "
سنڌي سنگيت جو سنواريندڙ ڀٽائي (١)	عبدالعزيز شيخ	" "
ڀٽائي ماهر نفسيات	ماهتاب منور عباسي	" "

عنوان	ليکک	پرچو
ڀٽائي، سنڌي سنگيت جو سنواريندڙ (٢)	عبدالعزيز شيخ	آگسٽ ١٩٦١ع
ڀٽائيءَ جي ڪلام تي فارسيءَ جو اثر	ايچ. ٽي. سورلي (ترجمو: حسين عادل)	سيپٽمبر ١٩٦١ع
سسئيءَ جي ڪهاڻي	حافظ محمد احسن	آڪٽوبر ١٩٦١ع
ڀٽ ڌڻيءَ جو گنج	خليفو غلام محمد	" "
ڀٽائيءَ جي ڪلام تي بلوچي ۽ اردوءَ جو اثر	ايچ. ٽي. سورلي (ترجمو. حسين عادل)	جنوري ١٩٦٢ع
ڀٽائيءَ جي ڪلام تي تحقيقي نظر	خليفو غلام محمد	جولاءِ ١٩٦٢ع
سُر سامونڊي	ممتاز مرزا	" "
ڀٽائيءَ جي شاعريءَ ۾ رجائيت	بشير مورياڻي	" "
زندگي، شاهه ڀٽائيءَ جي نظر ۾	ابن الياس سومرو	" "
ڀٽائيءَ جي وطن جا ساز	عبدالعزيز شيخ	" "
شاهه جي رسالي جا ڇاپي نسخا	احمد خان آصف	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهه جو عالمي شاعرن ۾ مقام	امداد علي، آءِ. قاضي	جولاءِ ١٩٦٣ع
شاهه عبداللطيف	ايچ. ٽي. سورلي (ترجمو: ناصر بروهي)	" "
ڀٽائيءَ جي شاعري	عارف شاهه گيلاني	" "
لطيفي ادب	ڪريم بخش خالد	" "
ڀٽائي ڀلاري جو عشق	الف قربي بلوچ	" "
ڀٽائيءَ جي رسالي ۾ سندس همعصرن ڏي اشارا	محبوب علي چنه	" "
محبوب جي مشاهدي ماڻهه لاءِ ڀٽائيءَ جو نظريو	حافظ محمد احسن	" "
ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾ سنڌ جو وڻج واپار	سي. ايل. ماڙيوالا (ترجمو: زمان شاهه راشدي)	" "
پرچاءَ، ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾	ابن الياس سومرو	جولاءِ ١٩٦٤ع
ڀٽائيءَ وارو زمانو	سجاد حيدر (ترجمو: س. ا.)	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهه ۽ چنڊ	ڪمل پياسي ڪيولراماڻي	جولاءِ ١٩٦٤ع
ڪونج، ڀٽائي صاحب جو ڪوڏ	سنو تولارام گدواڻي	" "
ڀٽائيءَ جو شعر، تاريخي باب	منير	جون ١٩٦٥ع
سُر سهڻيءَ جو مطالعو	احسان احمد بدوي	" "
وطن پرستي، ڀٽائي ۽ اقبال جي ڪلام ۾	محمد عمر چنه	" "
ڀٽائيءَ جي ڪلام جو منظوم فارسي ترجمو	هدايت‌الله هالائي	جون ١٩٦٦ع
ڀٽائيءَ جو اردو منظوم ترجمو (جائزو)	جميل جالبي	" "
ڀٽائيءَ جا ايراني همعصر	ممتاز پٺاڻ	" "
شاهه جي سورمي "سهڻي"	محمد دائود بلوچ	" "
شاهه جو ڳوناڻن سان پيار	ذوالفقار علي قادري	" "
شاهه جي ڪلام ۾ طنز و مزاح	محمد عمر چنڊ	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو
ڀٽائي ڀلاري جو پيغام	خديجہ خانم دائودپوٽو	جون ١٩٦٦ع
ڀٽائي ڀلاري سان شيخ اياز جي عقيدت	شوڪت راهي	" "
شاهہ ۽ حياتيءَ جو مقصد	نواب حيدر علي لغاري	جولاءِ ١٩٦٦ع
شاهہ ۽ سنڌس فقراء جو اڇيپيل ڪلام	خليفو غلام محمد	سيپٽمبر ١٩٦٦ع
شاهہ جي شعر جو اخلاقي ۽ تعميري پهلو	ممتاز پٺاڻ	مئي ١٩٦٧ع
روايتي سنڌي موسيقي (شاهہ عبداللطيف ڀٽائيءَ جو دؤر)	اليا ں عشقي (ترجمو: مرادعلي مرزا)	" "
شاهہ جي سارڱي	امينہ خميساڻي	" "
شاهہ جو شيدائي؛ نارو ڀڳت	شيخ عزيز	" "
شاهہ جو ڪلام ۽ شاهہ جي فقراء	خليفو غلام محمد	" "
شاهہ جي نظر ۾ موت جو تصور	ميمڻ عبدالمجيد سنڌي	" "

عنوان	ليکڪ	پرچو	
شاهہ صاحب جي نظر ۾ جانب جو جمال	حافظ محمد احسن	مئي	١٩٦٧ع
شاهہ جي شعر جي پهرين منظوم شرح	احمد خان آصف	"	"
شاهہ جي شاعريءَ جو سماجي پس منظر	شيخ اياز (ترجمو: رشيد ڀٽي)	مئي	١٩٦٨ع
شاهہ جو سرودي ڪلام	ڊاڪٽر ممتاز پٺاڻ	"	"
ڀٽائي ۽ بيدل	لطف الله بدوي	"	"
شاهہ جي شاعريءَ جو نفسياتي پهلو	ميمڻ عبدالمجيد سنڌي	"	"
لطيفي ادب جو مختصر جائزو	يعقوب شاهہ ساقي	"	"
سُر سورٺ جي ساک	تيرٿداس هوتچند	"	"
سُر سارنگ ۾ شاهہ جي تمثيل	جان محمد جوکيو	"	"
سُر مارئيءَ ۾ ٿر جي جهلڪ	بشير احمد ميمڻ	"	"
شاهہ جو ڪانگل	عنايت بلوچ	"	"

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهہ عمل جو پيغامبر	خليفو غلام محمد	سنڌي ١٩٦٨ع
شرح لطيفي (بيتن جي معنيٰ)	محبوب علي چنہ ۽ ڪمتر نقوي	" "
سسئي ۽ سڌور (فيچر)	لعل بخش ٽالپر	" "
مارئي سنجهہ ماسري (فيچر)	ولي محمد طاهرزادو	" "
منڌ ٻوڙيو مهراڻ	منصور ويراڳي	" "
نوريءَ جو نسب (فيچر)	محمد قاسم بلوچ	" "
سوسل راڻو (منظوم ڊراما)	اياز قادري	" "
تندہ ڪنارو ڪنڌ (ناٽڪ)	عبدالڪريم بلوچ	" "
تو جي بيت پائنيا	ڊاڪٽر محمد ابراهيم خليل	سنڌي ١٩٦٩ع
شاهہ انساني عظمت جو شاعر	علي محمد مجروح	" "
شاهہ عمل ۽ اخلاق جو علمبردار	عبدالحليم جوش	" "

عنوان	ايڪٽ	پرچو	
شاهه هڪ عظيم شاعر	غلام حسين رنگريز	مئي	١٩٦٩ع
شاهه سنڌي زبان جو معمار	محمد علي حداد	"	"
شاهه جا همعصر	حبيب الله ڀٽو	"	"
اڪثريون پرين ڏي	عنايت بلوچ	"	"
شاهه انسانيت جو شاعر	الياس عشقي	اپريل	١٩٧٠ع
شاهه جدوجهد ۽ جستجو جو شاعر	مراد علي مرزا	"	"
شاهه جي ڪلام ۾ تصوف ۽ روحانيت	شيامداس جوشي	"	"
شاهه ۽ ڪڇي جي زندگي	عزيزالرحمان ٻگهيو	"	"
شاهه جي شاعريءَ ۾ محبوب جو مقام	بشير احمد مغل	"	"
ميو ۽ مجاز	لعل بخش ٽالپر	"	"
شاهه عبداللطيف جو شڪايت نامو	سليم هالائي	جنوري فيبروري	١٩٧٥ع

عنوان	ليکڪ	پرچو
شاهه عبداللطيف جو مناجاتي شعر	حافظ محمداحسن	جنوري فيبروري ١٩٧٥ع
دنيا جو عظيم شاعر	سيمڻ عبدالغفور سنڌي	" "
شاهه عبداللطيف ڀٽائي، هڪ ترقي پسند شاعر	ڊاڪٽر عاليم امام	مئي-جون ١٩٧٥ع
شاهه جي شعر ۾ صنعتون	حافظ محمد احسن	مارچ-اپريل ١٩٧٦ع
شاهه عبداللطيف ڀٽائي ۽ انگريز جمالياتي شاعر	بيگم امينه خميساڻي	" "
شاهه جو رسالو هڪ نظر ۾	ممتاز اعوان	" "
سُر سهڻيءَ جو فلسفو	ڪشنچند گرناڻي	" "
ڀٽائي، سنڌي ٻوليءَ جو سرواڻ	گرداس واڌواڻي	" "

ياد لطيف ۱۹۵۳ع (لطيف يادگار ڪائونسل)

١-	النظم الشريف	ڪريم بخش خالد
٢-	شاهه صاحب جا همعصر	حبيب الله ڀٽو
٣-	شاهه لطيف جي منظر نگاري	بشير موريڏني
٤-	شاهه عبداللطيف، شاعرِ فطرت	قطب علي شاهه حسيني
٥-	شاهه، مصورِ فطرت	محمد شفيع علوي
٦-	شاهه صاحب جي شعر ۾ شاعرانه خوبيون ۽ صنعتون	حافظ محمد احسن
٧-	ڀٽ ڌڻيءَ جي شاعري	احسن الهاشمي
٨-	شاهه لطيف، مرشدِ ڪامل جي حيثيت ۾	امير بخش قريشي
٩-	شاهه صاحب جو فلسفهٔ تصوف	محمد عمر اختر هالائي
١٠-	شاهه ۽ فقيري	مخدوم امير احمد
١١-	وائي (شاهه جي غريبن لاءِ وندر)	محمد يوسف ابڙو

١٢- شاهه ۽ عوام	ڏٿي بخش صوفي
١٣- ڪلام شاهه جو سنڌي زبان تي اثر	سيد لطف علي شاهه منظور
١٤- شاهه صاحب جي شعر ۾ ڄاڻايل شهرن ۽ ڳوٺن جي جاگرافي	رحيمداد خان مولائي شيدائي
١٥- شاهه صاحب جي قوميت جو تخيل	غلام مرتضيٰ، سيد
١٦- شاهه عبداللطيف (مقدمو)	علامه آءِ. آءِ. قاضي
١٧- شاهه جي نظر ۾ عورت جي عزت	مخدوم محمد زمان طالب المولىٰ
١٨- شاهه ۽ انسان	محمد حسين ڪاشف
١٩- شاهه جي بيتن جي ادبي خوبين مان شاهه جو پڙهيل هجڻ ثابت آهي	شيخ محمد ابراهيم خليل
٢٠- شاهه صاحب جي ڪلام مان ڪي خاص نُڪتا	محمد خان غني
٢١- شاهه صاحب جو آرٽ	سيد ميران محمد شاهه
٢٢- شاهه ۽ عورت	بيگم عبدالله چنه
٢٣- سُر مارئيءَ جي حقيقت	بيگم آمنه خميساڻي

٢٤- شاهہ جي ڪلام ۾ حج جو فلسفو	محمد نورنگ زادو
٢٥- شاهہ ۽ غالب	عطا محمد حامي
٢٦- شاهہ ۽ حافظ	ساز علي شيخ
٢٧- ڀٽائي گهوٽ ۽ حافظ شيرازي	الله بخش سرشار عقيلي
٢٨- شاهہ ۽ رومي	غلام محمد گرامي
٢٩- شاهہ عبداللطيف ۽ جلال الدين رومي	عبدالله چنہ
٣٠- شاهہ ۽ اقبال	آغا تاج محمد
٣١- شاهہ عنايت رضوي ۽ شاهہ عبداللطيف	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٣٢- ڀٽ ڌڻي	علي نواز وفائي
٣٣- شاهہ صاحب جا سوانح نگار	محبوب علي چنہ
٣٤- آهي وايون جي شاهہ جي رسالي کان ٻاهر آهن	پيرل تيبو

سالگرہ مخزن شاهہ عبداللطيف ڀٽائي ١٩٥٤ع

١- شاهہ عبداللطيف جي قوتِ مشاهدہ	سيد ميران محمد شاهہ

٢-	خطبهٔ صدارت	پيرزادو عبدالستار
٣-	شاهه جي شعر ۾ ساٽيهه جي سڪ	مقبول احمد ڀٽي
٤-	شاهه، خدا جي حضور ۾	علي محمد سومرو
٥-	شاهه عبداللطيف جو معرفت وارو مقام	سيد غلام حيدرشاهه ڪوثري
٦-	روح لطيف	رشيد احمد لاشاري
٧-	شاهه صاحب جو مخدوم محمد معين ذي خط ۽ آن جو جواب	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٨-	شاهه ڀٽائيءَ جو سنڌ جي رسمن بابت مطالعو	لطف الله بدوي
٩-	شاهه ڀٽائيءَ جي روح رهاڻ	عبدالڪريم چشتي
١٠-	وطن جي حُبَ	محبوب علي چنه
١١-	شاهه جي رسالي ۾ تاريخي اشارا	رحيمداد خان مولائي شيدائي
١٢-	لطيفي دنيا جو سير	قطب علي شاهه حسيني
١٣-	شاهه عبداللطيف	پير سعيد حسن
١٤-	شاهه ڀٽائي ۽ حُب وطن	شيخ محمد ابراهيم خليل

١٥- سنڌي ثقافت جو مرڪز	جي. ايم. سيد
١٦- محمد ڪارٽي	سرورعلي سرور
١٧- شاہ بھٹائی کا نظریہ تصوف	فقير بشير مخفي القادري
18- Shah Latif, the peerless poet of Sind	T. L. Vaswani

يادگار لطيف ١٩٥٥ع

١- سرحبائي تقرير	جي. ايم. سيد
٢- افتتاحي خطبو	پيرزادو عبدالستار
٣- ثقافتي مرڪز بابت	علامہ آءِ. آءِ. قاضي
٤- زندگيءَ جو فلسفو	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٥- شاهہ جو پيغام، چوڏهين صديءَ جي نام	غلام محمد گرامي
٦- شاهہ ۽ محبت	عبداللطيف راز بلڙائي
٧- شاهہ ۽ فقيري	مجتبيٰ احمد غالب
٨- شاهہ صاحب جون پڪين سان پوليون	سيد ميران محمد شاهہ

٩- شاهہ صاحب جي تخيل واري سنڌ	سيد غلام مرتضيٰ شاهہ سنائي
١٠- هدايات لطيف	محمد حافظ حسيني تکڙائي
١١- شاهہ جون نازڪ خياليون	عطا محمد حامي
١٢- شاهہ جي نظر ۾ انساني زندگيءَ جي حقيقت	شيخ محمد حاجن
١٣- شاهہ جي سهڻي	اسدالله شاهہ حسيني تکڙائي
١٤- شاهہ جي رهيل ۽ اڻڇپيل شعر جي جانچ	پيرل فقير ٽيهو

يادگار لطيف ١٩٥٦ع

١- سالگره جي روئداد	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٢- شاهہ عبداللطيف، شاعر	شيخ محمد ابراهيم خليل
٣- رتيءَ جي رهاڻ	خواجہ غلام علي الانا
٤- شاهہ جي لنڪا	رحيمداد خان مولائي شيدائي
٥- شاهہ جي مارئي	اسدالله شاهہ حسيني تکڙائي
٦- شاهہ جي سسئي	محمد عثمان ڏيپلائي

يادگار لطيف ٥٩ ع

يادگار لطيف (١٩٦٠ع)

٦-	شاهه جي شاعريءَ ۾ ريگستان	محمد اسماعيل عرساڻي
٧-	ڀٽائيءَ جي شاعريءَ ۾ عشق	مخدوم امير احمد
٨-	سُرَ مارئي (اردو)	مشهود انور

لطيف سالگره مخزن ١٩٦٠ع

١-	شاهه جي نظر ۾ خالق ۽ مخلوق	آغا تاج محمد
٢-	شاهه، راڳ ۾ هڪ تحريڪ جو باني	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٣-	شاهه ڀٽائي، انسانيت جو علمبردار	مخدوم امير احمد
٤-	شاهه جي ڪلام ۾ تصوف جون رمزون	شيخ محمد ابراهيم خليل
٥-	شاهه، هڪ حقيقي مصلح ۽ معلم جي حيثيت ۾	آغا شهاب الدين
٦-	شاهه جي راهه، هڪ موحد جي لاءِ	محمد سليمان ايڇ، شيخ
٧-	بادهءِ عرفان عرف ميخانهءِ لطيف	پير شاهنواز شاهه عارف المولي
٨-	محبوب جي مشاهدي ماڻڻ لاءِ شاهه صاحب جو ارشاد	حافظ محمد احسن

٩- شاھ عبداللطيف، سوھڻ - سوھڄڻ تي | ھاسو داگيا

١٠- شاھ جو شاعراڻو شعور ۽ تصور | جواھر ڻاڪر ٻنيچا

١١- شاھ جو سارنگ | محمد پناھ سرور

١٢- شاھ جي ڪلام ۾ عشق جو تصور | محمد عمر چنڊ

١٣- شاہ عبداللطیف، ایک عوامی شاعر | مرزا عابد عباس

١٤- سید عبداللطیف بھٹائی کے کلام میں محبوب حقیقی کا عشق | محمد شاھد

١٥- شاہ عبداللطیف بھٹائی، مبلغِ قرآن کی حیثیت میں | مخدوم امیر احمد

١٦- شاہ عبداللطیف بھٹائی | ڈاکٹر اینیمری شمل (ترجمہ: حفیظ ھوشیارپوری)

17- Shah Abdul Latif, the founder of new music tradition- | Dr. N. A. Baloch

18- The immortal Bard of Bhit Shah- | Dr. A. C. S. Jcilani

19- Sindhi drama vis-a-vis the music and poetry of Shah Abdul Latif | Tirathdas Hotchand

لطيف سالگره مخزن ١٩٦٠ع

١-	محبوب جي طالبن لاءِ شاهه جو نظريو	حافظ محمد احسن
٢-	لطيف جو درس خودي	شاهنواز عارف المولي
٣-	شاهه جي زماني جا ماڻهو	حافظ شاهه حسيني
٤-	شاهه ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾ خودي	مخدوم امير احمد
٥-	شاهه عبداللطيف جي شاعريءَ ۾ ريگستان	محمد اسماعيل عرساڻي
٦-	پيام لطيف	آغا شهاب الدين
٧-	سنڌي ادب جو سربراه	محمد يعقوب ملاڻو
٨-	شاهه تي ٿيل تحقيق جو جائزو	مقبول احمد ڀٽي
٩-	سنڌي موسيقيءَ ۾ شاهه جي جدت	شيخ عبدالعزيز
١٠-	ماڙڪ ۽ سُنڌَ	محمد عمر معمور يوسفاڻي
١١-	شاهه جي شعر جا نفسياتي نُڪتا	عبدالڪريم لغاري
١٢-	شاهه جون همعصر شاعرن سان ڪچهريون	محمد سوسار شيخ

١٣- شاهہ لطيف اور نظريہ عشق — مبارڪ علي

١٤- حضرت شاهہ عبداللطيف ڀٽائي — سيد حميد اختر اسلم نقوي

١٥- ٽونهين تون — نور احمد پرواز پٽي

١٦- شاهہ جو سارنگ — محمد رحيم جوکيو

١٧- رسالي سموهڻ ڪاڻ صلاح — ولي محمد طاهرزادو

١٨- شاهہ عبداللطيف ٻاهرين جي نظر ۾ — پروانو ڀٽي

١٩- شاه عبداللطيف ايک آفاقی شاعر — آمنہ فاروقي

٢٠- شاهہ جو نعتيہ ڪلام — شبير هاتف

٢١- سُر سامونڊي — ممتاز مرزا

22- Inaugural address- — Z. A. Bhutto

23- The Tanboor of Tamar Fakir- — Dr. N. A. Baloch

24- Shah Abdul Latif and the English Romantic Poets- — Amina Khamisani

25- The women-Soul of Siud in, the Song and Poetry of Shah Abdul Latif- — Tirathdas Hotchand

لطيف سالگره مخزن ١٩٦٤ع

١- شاهہ صاحب جو قاصد	حافظ محمد احسن
٢- سربراهِ سنڌ	آغا شهاب‌الدين
٣- شاهہ ۽ ڪڇ	محمد سومار شيخ
٤- شاهہ جي سهڻي	محمد دائود بلوچ
٥- منگتو، شاهہ جي نظر ۾	قرڙو محمد پناهہ
٦- شاهہ عبداللطيف ڀٽائي، هڪ عالمي شاعر ۽ مفڪر	مقبول احمد ڀٽي
٧- شاهہ عبداللطيف جون تمثيلون	جمال‌الدين مومن
٨- شاهہ جون آيتون	محمد ابراهيم انيس
٩- لطيفي لات	هدايت‌الله هالائي
10- Shah's Iternal Abode-	Syed Miran Mohammad Shah
11- The Message of Shah's Risalo-	I. I. Kazi
12- First Sur of Risalo-	Mehboob Ali Channa
13- Sangi, Shah's biographer-	Dr, N. A. Baloch

14- The Mariners of Shah Abdui Latif- Ziauddin S. Bulbul

15- Poetry of Shah Abdul Latif- A. K. Brohi

16- Shah Abdul Latif of Bhit- Annemarie Schimmel

لطيف سالگره مخزن ۱۹٦۷ع

لطيف سالگره مخزن ١٩٦٨ع

٨- شاهہ هڪ ناصح	محمد صديق ناز
٩- نئون نياپو آئيو	غلام حسين مشتاق سچاروي
١٠- شاهہ لطيف جي شاعري	هادي بخش سيمڻ
١١- دنيا جو وڏي ۾ وڏو شاعر	نور احمد راڄپر
١٢- ياد لطيف	غلام محمد لغاري
١٣- لاکيڻو لطيف	مسڪين سلاڪاتياري
١٤- حبيب شاهہ جي حويلي ۽ شاهہ لطيف جو ننڍپڻ	ولي محمد طاهرزادو
١٥- نذرانہ عقيدت	مختلف شاعرَ
١٦- شاه عبداللطيف بهٹائی (اردو)	محمد اسماعيل شيخ
١٧- رسالہ شاه عبداللطيف (اردو)	الياس عشقي
١٨- نذر عقيدت (اردو)	سيد علی شاه لکياری
١٩- شاه لطيف کا پيغام (اردو)	سيد اقبال حسين مشرقی

لطيف سالگرہ مخزن- ۾ سؤ اٺويهين ۽ ويهين ورسيءَ جي ڪارروائي (١٩٧٣ع)

١- سپاسنامو	الله بخش نظامائي
٢- ثقافتي مرڪز جون سرگرميون	ممتاز مرزا

۳- ۱۹۴۲ع ۾ شاھ جي ورسيءَ بابت ڪارروائي — پيرومل، ڊاڪٽر دائود پوٽي، عثمان علي انصاري، سوڀراج نرملداس ۽ ٻين جون تقريرون

۴- شاھ جي رسالي جا سرچشما — ڊاڪٽر بلوچ جي ڪتاب سان ٻن قلمي نسخن جو احوال

۵- شاھ جي ڪلام ۾ اخوت ۽ برادريءَ جو پيغام — الله بخش نظاماڻي

۶- سُر سري راڳ جي بيتن جو نثر — ڊاڪٽر نجم عباسي

۷- عظمتِ شاه (اردو) — پروفيسر سيد حيدر علي

۸- شاه عبداللطيف بھٹائی کی منظوم سوانح حیات — سيد حميد اختر

لطيف سالگره مخزن- ۾ سؤ ايڪيھن ۽ ٻاويھن ورسيءَ جي ڪارروائي (۱۹۷۵)

۱- ڪارروائي: شاھ جون ورسيون — الله بخش ايم. نظاماڻي

۲- شاھ لطيف جو پيغام — اي. ڪي. بروهي

۳- شاھ جي رسالي بابت تحقيق — ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ

٤- سيد شاهہ عبداللطيف ڀٽائي — جمال الدين ڀٽي ”پياسي“

٥- نياز ۽ نوڙت شاهہ — سردارعلي شاهہ ”عاصي“

نذر لطيف ١٩٥٤ع (اطلاعات کاتو)

١- شاهہ عبداللطيف ڀٽائي — عبدالستار پيرزادو

٢- وحدت الوجود جو مسئلو، شاهہ لطيف جي ڪلام ۾ — ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو

٣- شاهہ ناصح جي حيثيت ۾ — آغا تاج محمد خان

٤- شاهہ صاحب جي عقيدت سندي — سيد غلام مرتضيٰ شاهہ

٥- شاهہ جي رسالي ۾ سندس همعصر ڏي اشارا — محبوب علي چنہ

٦- دنيا جي دردن جو دارون، لعل لطيف جا ڏسَ — چيتمل پرسرام

٧- شاهہ جو زمانو — محمد شفيع عدوي

٨- مومل راڻو — رحيمداد خان مولائي شيدائي

٩- شاهہ جي نازڪ خيالي — عطا محمد حامي

١٠- شاهہ عبداللطيف ڀٽائيءَ جي شاعرانہ عظمت — شيخ محمد ابراهيم خليل

١١- شاهہ جي رسالي جي تصحيح	سيد لطف علي شاهہ منظور
١٢- شاهہ جو شاهاڻو سخن	عبدالڪريم چشتي
١٣- شاهہ لطيف	غلام محمد گرامي
١٤- شاهہ عبداللطيف ڀٽائي	لطف الله بدوي
١٥- شاهہ سنڌ جي مجمع البحرين جو خضر رهنما	الله بخش سرشار عقيلي
١٦- شاهہ عبداللطيف ڀٽائيءَ جو ڪلام ڇو مقبول عام و خاص آهي؟	سيد ميران محمد شاهہ

ياد لطيف ١٩٥٧ع

١- شاهہ جي بزرگيءَ جا اسباب	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو
٢- شاهہ لطيف جي ڪلام جون خوبيون	دين محمد وفائي
٣- سُر سورٺ جي معنيٰ ۽ حقيقت	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٤- شاهہ جي رسالي تي هڪ نظر	عبدالڪريم سنديلو
٥- شاهہ عبداللطيف سنڌي تهذيب جو محافظ	عثمان علي انصاري
٦- جي تو بيت ڀانئيا سي آيتون آهين.	پير سعيد حسن

تحفہ لطيف ١٩٥٨ع

٦- شاهہ جي ڪلام ۾ تغزل	علي محمد مجروح
٧- شاهہ سوجهہ ۽ سنڌس فلسفہ توحيد	شفيع احمد علوي
٨- شاهہ جون ٽپيون	محمد عرس سمون
٩- شاهہ جو ڪوهستان	عبدالعزيز جوکيو
١٠- پنائيءَ جون ٻہ چار دلچسپ ڳالهيون	عبدالڪريم چشتي
١١- شاهہ جو سارنگ ۽ اسلامي فتوحات	رشيد احمد لاشاري
١٢- شاهہ جو پنهور	رحيمداد خان مولائي شيدائي
١٣- پاڪيزه ڪلام	محمد خان غني
١٤- شاهہ جي سنڌي	ڀيرومل مهرچند آڏواڻي

ٻهار لطيف ١٩٥٩ع

١- شاهہ جي نظر ۾ انسان جو تصور	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو
٢- شاهہ جي رسالي جا ٻہ اهم قلمي نسخا	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ

٣. شاهه جي ڪلام ۾ تصوف — غلام حسين جلباڻي

٤. وحدة الوجود ۽ مدارج توحيد — غلام محمد گرامي

٥. شاهه جي عبادت — مولائي شيدائي

٦. شاهه جي نفس شناسي — علي نواز جتوئي

٧. آبري — لطف الله بدوي

٨. شاهه جي زبان — الله بخش عقيلي "سرشار"

٩. شاهه جي ڪلام ۾ بلاغت ۽ فصاحت — سيد منظور نقوي

١٠. شاهه ۽ اقبال — آصف جاه ڪارواڻي

١١. شاهه جا همعصر اردو ۽ پنجابي شاعر — رشيد احمد لاشاري

١٢. شاهه جي شاعريءَ ۾ محبت جو مقام — عبداللطيف راز بلڙائي

١٣. سُر مارئي — مخدوم امير احمد

١٤. لاڪيڻو لال — جهامنداس ڀاٽيه

١٥. شاهه جا سُرَ — نجف علي شاهه ڪمتر

١٦. سُر مارئيءَ جو مرڪزي خيال — عبدالقيوم صائب

١٧. مارئي شاهه جي نظر ۾ — حافظ محمد احسن

گلستان لطيف ١٩٦٢ع

١٤. لطيفي دنيا جو سير	حسيني قطب علي شاهه
١٥. شاهه جو شاعراڻو تصور	جواهر ٺاڪرداس "جواهر"
١٦. شاهه جون تلميحون - آتڻ	ڊاڪٽر آصف جاه ڪارواني
١٧. شاهه جون نازڪ خياليون	پروفيسر عطا محمد حامي
١٨. ڀٽائي نفسيات جو ماهر	ماهتاب منور عباسي
١٩. شاهه جي رسالي جي تصحيح	سيد لطف علي منظور
٢٠. شاهه لطيف جي ڪلام جو فارسي ترجمو	ڪريم بخش خالد
٢١. شاهه تي شرڌا جا ڦول	مرتب
٢٢. هيئنر چا ڪرڻ گهرجي؟	ڪريم بخش خالد
٢٣. شاهه جو پيغام	(رسالي جو انتخاب)

ضياء لطيف ١٩٦٨ع

١. شاهه عبداللطيف جي سوانح تي روشني	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٢. ڀٽائيءَ جي بقا بعد از فنا	ڊاڪٽر نبي بخش قاضي

٠٣ شاهه عبداللطيف ڀٽائي نيچرل شاعر جي حيثيت ۾ — ڊاڪٽر شيخ محمد ابراهيم خليل

٠٤ انسان جي انفراديت — ميمڻ عبدالمجيد سنڌي

٠٥ شاهه هڪ انسان دوست شاعر — الياس عشقي

٠٦ شاهه جي ورسي — جهامنداس ڀاٽيه

٠٧ شاهه جي رسالي ۾ تاريخي اشارا — مولائي شيدائي

٠٨ شاهه لطيف — غلام محمد گرامي

لاکيڻو لطيف (سنڌ اطلاعات کاتو ڪراچي)

٠١ شاهه جي ڪلام ۾ تصوف ۽ روحانيت — شيامداس جوشي

٠٢ شاهه جو مسلڪ — محمد موسيٰ سومرو

٠٣ مثالي سنڌي عورت — ڪريم بخش خالد

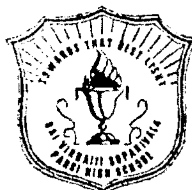
٠٤ شاهه ۽ ڪڇي جي زندگي — عزيزالرحمان ٻگهيو

٠٥ شاهه عمل ۽ اخلاق جو علمبردار — عبدالحليم جوش

٠٦ ڀٽ شاهه ڊيولپمينٽ ڪامپليڪس — اداره

Bai Virbaiji Soparivala Parsi High School

KARACHI

Late Mrs. Mani L Sheherian

F. Irani Cash Prize

PRIZE
IN

Sindhi.

Awarded to
Asif Aiyaz Shaikh

Class VIA. Year 1982.

Principal
BAI VIRBAIJI SOPARIVALA
PARSI HIGH SCHOOL

Date 24.8.82

نقش لطيف ١٩٧٠ع

١.	شاهہ عبداللطيف	علامہ آءِ. اءِ. قاضي
٢.	شاهہ لطيف جو ڪلام	اي. ڪي. بروهي
٣.	متحف برطانوي (برٽش ميوزم لنڊن) ۾ رکيل شاهہ جو قلمي نسخو	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٤.	شاهہ جي شرح جو سوال	مولانا غلام محمد گرامي
٥.	شاهہ عبداللطيف ۽ عوام	پروفيسر عبدالعلي قلباڻي
٦.	ڏونگر ڏورڻ ڏاڪڙو	الياس عشقي
٧.	شاهہ لطيف جو فلسفہ الاهيات	مولانا غلام مصطفيٰ قاسمي
٨.	شاهہ عبداللطيف ۽ روماني شاعر	بيگم امينہ خميساڻي
٩.	عاهہ پٺائي ۽ شاهہ لطف الله قادري	ممتاز مرزا
١٠.	شاهہ ۽ سنگيت	شيخ عزيز
١١.	نذرانہ عقيدت	مختلف شاعر

ماهاڻو ”عام راھ“ ڪراچي

١-	شاھ جو صوفياڻو شعر	ڊاڪٽر عمر محمد دائودپوٽو جون ١٩٥٠ع
٢-	اشارات شاھ	مخدوم طالب المولي سيپٽمبر ١٩٥٠ع
٣-	ڊاڪٽر دائودپوٽي جو شاھ جي رسالي ۾ حصو	لطف الله بدوي " "
٤-	شاھ عبداللطيف ناصح جي حيثيت ۾	آغا تاج محمد جنوري-فيبروري ١٩٥١ع
٥-	شاھ محب وطن	محمد علي سومرو اپريل ١٩٥١ع

شاعرن جو سرتاج ١٩٦٣ع

١-	شيخ عبداللطيف جو احوال	سائودي، مترجم: ڊاڪٽر دائودپوٽو
٢-	پيريءَ جو زمانو	شفيع احمد علوي
٣-	شاھ موحد ۽ سندس فلسفہ توحيد	شفيع احمد علوي
٤-	شاھ لطيف ۽ سندس خاندان	سيد غلام مرتضيٰ شاھ سنائي

٥- ڀٽائيءَ جون سورميون	بيگم خديجه دائودپوٽو
٦- ڀٽائي ۽ سنڌي موسيقي	الله بخش عقيلي
٧- شاهه عبداللطيف ڀٽائي	سيد علي محمد شاه راشدي
٨- شاهه جي رسالي ۾ قرآني تلميحون	مولانا غلام مصطفيٰ قاسمي
٩- شاهه لطيف جو فلسفهء حيات	مولانا غلام مصطفيٰ قاسمي
١٠- شاهه عبداللطيف ڀٽائيءَ جا همعصر	لطف الله بدوي
١١- شاهه آسي هو يا پڙهيل	لطف الله بدوي
١٢- شاهه عبداللطيف	سيد ميران محمد شاه
١٣- شاهه لطيف، حق جي ڳولا ۾	سيد ميران محمد شاه
١٤- ارشادات لطيف	سيد ميران محمد شاه
١٥- ڀٽائي عبداللطيف وطن جي قومي امانت	عثمان علي انصاري
١٦- شاهه لطيف جا قاصد ۽ سندس پيغام	عثمان علي انصاري
١٧- آنجهاني ڊاڪٽر گربخشاڻيءَ وارو رسالو	عثمان علي انصاري

١٨- شاهه عنايت رضوي ۽ شاهه عبداللطيف	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
١٩- شاهه ڀٽائيءَ متعلق گذريل ۽ آئنده تحقيق جو جائزو	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٢٠- شاهه جي عام مقبوليت جا ڪي اسباب	ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ
٢١- ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾ وحدت‌الوجود جو نظريو	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو
٢٢- شاهه جو صوفيانو شعر	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو
٢٣- ڀٽائيءَ کان اڳ قديم سنڌي شاعري	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو
٢٤- شاهه جي رسالي جا ٽي اڳاٽا قلمي نسخا	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو
٢٥- شاهه لطيف ۽ رومي	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو
٢٦- انسان ڪامل، شاهه لطيف جي نظر ۾	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو
٢٧- شاهه جي عظمت جا اسباب	ڊاڪٽر عمر محمد دائود پوٽو
٢٨- شاهه لطيف، سندس زندگي ۽ شعر	هرو مل سدارنگاڻي

باقي مخزنون ۽ اخبارون

ماهوار "سنڌو" جيڪب آباد

١- شاهه عبداللطيف جا سير   پيرو مل مهرچند آڏواڻي
مارچ ١٩٤٠ ع

٢- شاهه عبداللطيف جا سير   پيرو مل مهرچند اڏواڻي
اپريل ١٩٤٠ ع

٣- شاهه عبداللطيف جا سير   پيرو مل مهرچند آڏواڻي
جون ١٩٤١ ع

٤- شاهه عبداللطيف جا سير   پيرو مل مهرچند آڏواڻي
آگسٽ ١٩٤١ ع

٥- شاهه عبداللطيف جا سير   پيرو مل مهرچند آڏواڻي
ڊسمبر ١٩٤١ ع

٦- پٽائي شاهه طالب (١)   صوڀراج نرملداس
مارچ ١٩٤٢ ع

٧- پٽائي شاهه طالب (٢)   صوڀراج نرملداس
مئي ١٩٤٢ ع

٨- پٽائي شاهه طالب (٣)   صوڀراج نرملداس
جون ١٩٤٢ ع

٩- شاهه جا شهيدن تي قول   پرمانند ڇڄاڻي
اپريل-مئي ١٩٤٧ ع

ٽماهي ”مهراڻ“ حيدرآباد

١- شاهه جي شعر جي بناوت تي هڪ نظر — جهمٽ مل خوبچند ڀاوناڻي — ١/١٩٥٥ع

٢- شاهه جي رسالي تي هڪ نظر — عبدالڪريم سنديلو — ٢/١٩٥٥ع

٣- شاهه جا ٽي بيت — مخدوم محمدزمان طالب المولى — ١-٢/١٩٦٣ع ۽ ٣-٤/١٩٦٥ع

٤- شاهه جي ڪلام ڳائڻ جا انداز — شيخ عزيز — ٢/١٩٧١ع

٥- ٻاروچي ٻولي — نجف علي شاه ”ڪمتر“ — ٤/١٩٧٣ع

ماهوار ”اديون“ ڪراچي

١- شاهه عبداللطيف عورتن جو همدرد — حليمان يوسف سومرو — فيبروري ١٩٦٦ع

٢- ڀٽائيءَ جي ڪلام ۾ سنڌ جي تهذيب — مخدوم طالب المولى — مئي ١٩٦٦ع

٣- سنڌ جي تهذيب، سُر سومل راڻو — مولائي شيدائي — مئي ١٩٦٦ع

٤- لطيف مجلس — خديجه خانم دائود پوٽه — جون ١٩٦٦ع

٥-	سنڌ جي تهذيب، سُرّ مومل راڻو (٢)	مولائي شيدائي	جون ---- ع
٦-	مارئي ۽ ملير، شاهه جي نظر ۾	ساهڙ عبدالعزيز	جون ١٩٦٦ع
٧-	ڀٽائيءَ جي شعر جي پهرين ۽ آڳاٽي منظوم شرح	آصف مصرائي	جون ١٩٦٦ع
٨-	شاهه جي شعر ۾ منظرڪشي	تاج محمد سمو	جون ١٩٦٦ع
٩-	ڀٽائي گهوٽ جون رهاڻيون	سوتيرام راسواڻي	جون ١٩٦٦ع
١٠-	شاهه صاحب جي صورت ۽ سيرت	عبدالعزيز ناريجو	جون ١٩٦٦ع
١١-	ڀٽائي جا ٻه بيت	رئيس ضياءُ الدين	جون ١٩٦٦ع
١٢-	ڀٽائيءَ جو پنهنجن مخالفن سان رويو	محمد يعقوب چانگ	مئي ١٩٦٧ع
١٣-	ڀٽائيءَ جي شاعري	عبدالقادر عزيزالله پيرزادو	مئي ١٩٦٧ع

مخزن "ڦليلي" (دي. جي. نئشنل ڪاليج حيدرآباد)

١-	عشق جا آلا	ڀڳوان - بي - آڏواڻي	مارچ ١٩٣٩ع

ماهوار "ڳوٺ سڌار" ڪراچي.

نمبر	مضمون	ليکڪ	تاريخ
١.	شاه جي سوانح حيات	غلام محمد شاهواڻي	سيپٽمبر ١٩٥٨ع
٢.	شاه جي صورت ۽ سيرت	ڊاڪٽر هوتچند گربخشاڻي	" "
٣.	شاه جي شادي	مولانا دين محمد وفائي	" "
٤.	شاه جي ڪيميا گري	عثمان علي انصاري	" "
٥.	ڳوٺاڻن جو شاعر شاه	وتار عظيم	" "
٦.	يڪتائيءَ جو سنگتو	محمد علي دائودپوٽو	" "
٧.	سسئي پنهونءَ جي رومان جو تاريخي پس منظر	محمد حيات خان بيدار	" "
٨.	شاه جو اڻ ڇپيل ڪلام	پانهون خان شيخ	" "
٩.	منهنجا پسنديده بيت	يونس هالائي	" "
١٠.	شاه جون اڻ ڇپيل چونڊ ڪافيون	محمد يعقوب چانگ	" "
١١.	شاه جي رسالي تي هڪ نظر	انيس انصاري	آڪٽوبر ١٩٥٨ع

١٢. جي تو بيت پائنيا	ڪلياڻ آڏواڻي	آگست ١٩٥٩ع
١٣. لطافت لطيف جي	عطا محمد حامي	" "

مخزن نولراء هيرانند اڪيڊمي حيدرآباد

١. شاه ۽ شعر	موتي - تي - پنواڻي	جون ١٩٤١ع

لطيفي لڙ (مخزن گورنمينٽ ڪاليج حيدرآباد)

١. سُر سهڻي	ڪلياڻ بي آڏواڻي	١٩٥١ع
٢. شاه عبداللطيف	شيخ علي نواز	" "
٣. شاه صاحب جو شعر ۽ اُن جي اشاعت	محبوب علي چنه	
٤. شاه جي رسالي ۾ توحيد جو مفهوم	علي نواز جتوئي	" "
٥. شاه صاحب جا حياتيءَ جي راز بابت تاثرات	مس اي-ايم عباسي	" "

"روح ادب" حيدرآباد

١. شاه جي سهڻي	اسدالغني	جنوري ١٩٥٥ع

”هلال پاڪستان“ ماهوار ايڊيشن حيدرآباد.

١- سر ڪيڏاري تي تحقيق عبدالجبار جوڻيجو آڪٽوبر ١٩٥٥ع

”راحت“ ٺٽو

١- شاه جي رسالي ۾ ڏاريون عبدالجبار جوڻيجو ١٩٦٣ ڪلام (پهرين قسط)

”سوکڙي“ مخزن سنڌي شعبو سنڌ يونيورسٽي.

١- شاه جي ڪلام ۾ رومانوي سرآسڻ خميساڻي ٦٣-١٩٦٤ع عنصر

”ڪونج“ سنڌ جي سوکڙي نمبر (بمبئي).

١- شاه جي حڪمت پير حسام الدين راشدي ١٩٦٣ع

مخزن اسلاميہ ڪاليج سکر.

١- تصوف ۽ شاه عبداللطيف ڀٽائي محمد احمد ١٩٦٤ع

"الرحيم" حيدرآباد.

۱- شاه ڀٽائي ۽ ابن فارض مولانا غلام مصطفيٰ قاسمي جولاءِ آگسٽ سيپٽمبر ۱۹۶۵ ع

"سوغات" مخزن سنڌي شعبو سنڌ يونيورسٽي.

۱- شاه ۽ رومي: مشرق جا ٻه موتي حبيب الله مرزا ۶۵-۱۹۶۶ ع

روزنامه "مهراڻ" حيدرآباد.

۱- تصوف جو مادي نظريو لغاري عبدالڪريم ۴ ۽ ۵ مئي ۱۹۶۶ ع

"روح رهاڻ" حيدرآباد.

۱- ٻيٽ ڏٺي الطاف جون ۱۹۶۶ ع

۲- آبر ۾ آهاءُ ٿيو شيخ اياز مئي جون ۱۹۶۷ ع

۳- شاه جا ٽي بيت الياس عشقي " "

۴- لطيفي روايت ۽ آن جي ڀوئواري رسول بخش پليجو " "

"سنڌي ڊائجيسٽ" حيدرآباد.

۱- شاه صاحب جي وقت ۾ سنڌ جي انقلابي حالت دين محمد وفائي جولاءِ ۱۹۶۷ ع

”تحفه لطيف“ رهبر پبليڪيشن حيدرآباد.

١- ڪينجهر هندورو ٿئي يا ڪينجهر ڪتورو ٿئي — ڊاڪٽر محمد ابراهيم خليل — ١٩٦٨ع

٢- شاهه جي حضور ۾ فرياد — علي محمد سيمڻ — ” ”

٣- ننڍي وڏي گندري — مولانا غلام مصطفيٰ قاسمي — ” ”

روزنامہ ”عبرت“ حيدرآباد.

١- تڏي سٽي تَرَ جي — لڇپتراءِ آر جگرو ١٣ مئي ١٩٦٨ع

”پورب“ مخزن سنڌي شعبو سنڌ يونيورسٽي.

١- شاهه جي رسالي ۾ ڏاريون ڪلام عبدالجبار جوڻيجو ١٩٦٩ع

”رهبر ڊائجيسٽ“

١- تون ڪا ڪاني پاءِ — ڊاڪٽر قاضي نبي بخش — سنڌي ڪتاب (٨)

٢- تن جي تنوار — ميان گلزار احمد — ” ”

٣- مسلماني، پٽ ڏٺيءَ جي نظر ۾ — علي نواز جتوئي — ” ”

روزنامہ هلال پاڪستان ڪراچي.

١- ايازپٽ ڏٺيءَ جي بارگاهہ ۾ شيخ اياز ٢٢ مارچ ١٩٧٦ع

ڪتاب ۽ مخزن، جن جا فقط نالا مليا آهن ۽ في الحال

هٿ اچي نہ سگهيا آهن.

ڪتاب ۽ مخزن.

١- آڏواڻي، پيرومل مهرچند - مارئيءَ جو ملڪ،

٢- آڏواڻي، ڪلياڻ ٻولچند - لطيف ٻاري (مخزن)

٣- دل، مولوي عبدالرحمن - سنڌ جو لال

٤- گلراجاڻي، ڄيٺمل پرسرام - شاهہ ڀٽائيءَ جي حياتي

٥- لعلواڻي، ليلارام وطن مل - لطيفي لات

٦- اطلاعات کاتو سنڌ - شاهہ عبداللطيف (١٩٥٣)

٧- شاڪر مصطفيٰ اطلاعات کاتو - معرفت جا سرتي (١٩٦٣)

٨- سنڌ اطلاعات کاتو - تند تنوار (١٩٦٥)

٩- ” ” ” - عرفان لطيف (١٩٦٦)

اردو

شاہ صاحب پر لکھی ہوئی کتابیں

الف

آکبرآبادی، اختر انصاری.

(۱) شاہ عبداللطیف، حیات اور شاعری شاہ عبداللطیف ثقافتی مرکز حیدرآباد، صفحات ۲۷۵،۱۹۶۷ع، کیفیت: شاہ صاحب کی حیات اور کلام پر لکھی گی ہے۔

آیاز، شیخ مبارک،

(۲) ”شاہ جو رسالو“ سندھ یونیورسٹی حیدرآباد، صفحات ۵٦۸، ۱۹٦۳ع، کیفیت: شاہ جو رسالو کا منظوم اردو ترجمہ ہے۔

آغا تاج محمد خان.

(۳) ”عکس لطیف“ آزاد بکڈپو صدر حیدرآباد سندھ صفحات ۱۲۰، ۱۹۵۱ع، کیفیت: شاہ صاحب کی سوانح حیات اور رسالے کے ابتدائی ابیات کا منثور ترجمہ ہے۔

صدیقی، آفاق.

(۴) "ریگزار کے موتی" ۱۹۶۲ع، کیفیت: شاہ صاحب کے کلام پر لکھے ہوئے مقالات کا مجموعہ ہے۔

صدیقی، آفاق.

(۵) "ماروئی کے دیس میں" ۱۹۶۲ع، کیفیت: شاہ صاحب کے کلام کے متعلق مقالات ہیں۔

قدوسی، اعجاز الحق.

(۶) "سندھ کی تاریخی کہانیاں" جنرل پبلشنگ هاؤس کراچی، ۱۹۵۷ع، کیفیت: سندھ کی تاریخی کہانیوں کا مجموعہ ہے۔

لاشاری، رشید احمد.

(۷) "ارمغان لطیف" صفحات ۱۰۴، وفائی پرنٹنگ پریس کراچی ۱۹۶۴ع، کیفیت "رسالو" کے پہلے سُر کلیان کا منظوم اردو ترجمہ ہے۔

لاشاری، رشید احمد.

۸) "روح لطیف" (حصہ اول) آر-ایچ-احمد برادرس

حیدرآباد، صفحات ۱۳۵، ۱۹۵۴ع کیفیت: "شاہ جو رسالو" کے ابتدائی دو سُروں کلیان اور یمن کا منظوم اردو ترجمہ ہے۔

مظہر یوسف۔

(۹) "سندھ کی دھرتی سدا جئے" شاہ عبداللطیف کلچرل سوسائٹی کراچی، صفحات ۵۹، ۱۹۷۳ع، کیفیت: شاہ صاحب پر مختلف مقالات اور نظموں کا مجموعہ ہے۔

جن کتابوں میں تذکرہ آیا ہے

ب

اِکرام، ایس۔ایم اور شپئیر۔

(۱۰) "ثقافت پاکستان" ۱۹۵۴ع، کیفیت Cultvral Heritage of Pakistan کا اردو ترجمہ ہے اس میں سندھی ادب پر ڈاکٹر عمر محمد دائود پوتہ کا مقالہ بھی شامل ہے۔

جعفری، مشتاق علی۔

(۱۱) "سندھ کے جدید شعراء" ظہیر سنز سرو گھاٹ حیدرآباد۔ ۱۹۶۱ع، حوالہ: ص ۱۸ (مقدمہ)

خاور، رفیق۔

(۱۲) "چناب سے پدما تک" ادارہ مطبوعات پاکستان کراچی، ۱۹٦۲ع، حوالہ: ص ص ۱۲۳-۱۷۴۔

راشدی، پیر حسام الدین۔

(۱۳) "سندھی ادب" ادارہ مطبوعات پاکستان کراچی، حوالہ: ص ص ۴۳-۵۲۔

قدوسی، اعجاز الحق۔

(۱۴) "تذکرہ صوفیائے سندھ" اردو اکیڈمی سندھ کراچی ۱۹۵۹ع، حوالہ: ص ص ۱۷۴-۱۸۸ اور ص ۲۵۹۔

گربخشانی، ھوتچند مولچند ڈاکٹر۔

۱۵) "اولیائے لواری شریف" انتظامیہ جماعت درگاہ لواری شریف، ۱۹۷۵ع، اردو ترجمہ عبدالکریم جان محمد تالپور حوالہ: ص ص ٦۲-٦۴۔

مھر، مولانا غلام رسول۔

(۱٦) "تاریخ سندھ" کلھوڑا ھو (حصہ دوم)، سندھی ادبی بورڈ حیدرآباد، ۱۹۵۸ع، حوالہ: ص ص ۱۰٦۵-۱۰۷۸۔

مقالات

تحفہ لطیف ۱۹۵۸ع (محکمہ اطلاعات)

۰۱	عمر ماروئی	ابن انشا
۰۲	لیلا چنیسر	ابن انشا
۰۳	شاہ عبداللطیف کی شاعری پر دیگر زبانوں کے اثرات	ابن احمد
۰۴	تصوف میں ایک نئی آواز	ضیاء الحسن موسوی
۰۵	شاہ عبداللطیف بھٹائی	علی مظہر رضوی
۰٦	سندہ کے قدیم رومان	صبیحہ حسن

نغمات لطیف (۱۹٦۰)

۰۱	شاہ کا کلام اور اردو زبان کا استعمال	آئی آئی قاضی
۰۲	شاہ کے ابیات اور راگ	" " "
۰۳	شاہ کا تغزل اور شیریں کلامی	عمر بن محمد دائود پوتہ
۰۴	شاہ کی شخصیت	نبی بخش خان بلوچ
۰۵	شاہ کے معاصرین پر تحقیق	" " "

٦.	شاہ کے کلام کا قلمی نسخہ :	نبی بخش خان بلوچ
٧.	محبت اور آرزو کا شاعر	اے۔ کے۔ بروھی
٨.	عمیق عارفانہ پہلو	" " "
٩.	عبادت کی تلقین	" " "
١٠.	دامن تر مکن ھشیار باش	" " "
١١.	فی البدیہہ گیت	" " "
١٢.	شاہ کے کلام میں لباس کا تذکرہ	غلام علی الانا
١٣.	شاہ کا کلام اور موسم	" " "
١٤.	شاہ لطیف شاعر، حیات	غلام محمد گرامی
١٥.	تصوف کے مسائل اور شاہ کا بیان	آنسہ شمس صدیقی
١٦-	شاہ کی داستانیں اور ان کا موضوع	صبیحہ حسن
١٧-	شاہ کا کلام اور اردو ترجمے کی اھمیت	آغا تاج محمد
١٨-	شاہ کی منزل اور معیار	" " "
١٩-	تصوف اور عوامی زندگی	آنسہ شمس صدیقی

۲۰- شاہ اور عرفانِ نفس	آنشہ شمس صدیقی
۲۱- شاہ جو رسالو کی تفصیل	آغا تاج محمد
۲۲- شاہ کے کلام کی مقبولیت	" " "
۲۳- شاہ صاحب کا مذہب	" " "
۲۴- شاہ صاحب کی صورت وسیرت	" " "
۲۵- مخصوص اصطلاحات اور عشق الاھی	ساز علی رونق
۲۶- شاہ کی شگفتہ بیانی	علی محمد مجروح
۲۷- شاہ کا تغزل	" " "
۲۸- شاہ شاعر انسانیت	کریم بخش خالد
۲۹- شاہ کی پیشن گوئی اور پاکستان	مولائی شیدائی
۳۰- شاہ جو رسالو ایک انکشاف	علی مظھر رضوی
۳۱- شاہ کے ابیات اور روسی	لطف اللہ بدوی
۳۲- شاہ کی داستان سسئی پنھوں	" " "
۳۳- شاہ کی ولادت	غلام رسول مھر
۳۴- شاہ کی وفات	" " "

۳۵-	شاہ اور آنکی داستانوں کے نسائی کردار	مشہور انور
۳۶-	شاہ لطیف اور تخیل پاکستان	رشید احمد لاشاری
۳۷-	شاہ کی داستانیں اور فن	عبدالواحد سندھی
۳۸-	شاہ کے کلام میں روانی اور صداقت	میر شفیع احمد علوی
۳۹-	شاہ کے کلام میں رسومات کا تذکرہ	محمد اسماعیل عرسانی
۴۰.	شاہ کے کلام میں پھلوں اور پھولوں کا تذکرہ	" " "
۴۱.	شاہ کا کلام اور تسکین روح و دل	میران محمد شاہ
۴۲.	شاہ کے کلام میں مقصدیت	" " "
۴۳.	امن اور انسانیت کا پیغامبر	نیاز احمد
۴۴.	شاہ اور حصول علم	" " "
۴۵.	شاہ کے کلام میں عشق کی عظمت	سید وقار عظیم
۴۶.	صوفیانہ انداز نظر اور اسلامی تصوف	" " "

۴۷.	حسن لرزید کہ یک صاحب نظر پیدا شود	ایم-ایم فرشوری
۴۸.	غم دؤران، غم جانان	ضیاء الحسن موسوی
۴۹.	فطرت انسانی کا عکس	مغل محمد یعقوب گوهر
۵۰.	سالک راه	غلام حسین جلبانی
۵۱.	شاه اور روحانی اقدار	رفیق حاور
۵۲.	شاه اور جمهوریت	اختر حسین
۵۳.	غنائیت اور بصیرت	" " "
۵۴.	شاعرانہ اعجاز	آفاق صدیقی
۵۵.	شاه کا نظریہ حیات اور شاه کے ناقد	اختر انصاری اکبرآبادی
۵۶.	شاه کے کلام کی انفرادیت	" " "
۵۷.	شاه کا دؤر	" " "

محکمہ اطلاعات کي مندرجہ ذيل مطبوعات ندردست مهيا نہ هوسکيں:

۱- نذر لطیف (۱۹۵۴ع)

۲- خیابانِ پاک (۱۹۵٦ع)

۳- گلستان لطیف (۱۹٦۲ع)

۴- مفکر مہران (۱۹٦۳ع)

۵- تند تنوار (۱۹٦۵ع)

۱۲. کتابهای فارسی

بلوچ، نظر علی

( ) 'سرغوب الاحباب'، ۱۸۴۵ع،
چگونگی: در کتبخانہ خواجگان لواری وجود دارد.

حسینی، سید رفیق علی.

(۲) 'لطیفة التحقیق' ۱۷۰۸ع،
چگونگی: در کتبخانہ خواجگان لواری محفوظ است. ترجمہ بہ زبان سندی در سال ۱۹۶۲ع چاپ شده.

سانگی، میر عبد الحسین خان.

(۳) 'لطائف لطیفي'، شاه عبد الطیف ثقافتی مرکز حیدرآباد، صفحات ۲۱۰، ۱۹۶۷ع، چگونگی: در سال ۱۸۷۷ع نوشتہ شده و بہ حواشیء دکتر نبی بخش بلوچ چاپ شده.

قانع، میر علی شیر تتوی.

(۴) 'مقالات الشعراء'، سندهی ادبی بورد حیدرآباد، ۱۹۵۷ع، چگونگی: بتصحیح و حواشی پیر حسام الدین راشدی چاپ شده. شرح احوال شاه عبد اللطیف در ص ص ۴۲۸-۴۲۹ دارد.

مخدوم الله بخش.

(۵) 'تذکره مخادیم کهرا'. چگونگی: شرح احوال شاه عبد اللطیف دارد. در کتبخانہ مخادیم کهرا موجود است.

کتابهای فارسی (قلمی)

مخدوم محمد عاقل.

(۶) 'تاریخ گنجینۂ جهان نما'، چگونگی: شرح احوال شاه عبداللطیف دارد. در کتبخانۂ مخادیم کهرا موجود است.

مخدوم محمد معین تتوی.

(۷) 'رسالۂ اویسیہ'، چگونگی: در بارہ این مخطوطہ، یک مقالۂ بتوسطۂ دکتر نبی بخش خان بلوچ در مجلۂ 'نئین زندگی' کراچی (ماہ نوسبر ۱۹۵۳ع) چاپ شدہ.

همایونی، نیاز.

(۸) 'مجلۂ مهران' شمارہ ۱۹۷۲/۱ع، سندی ادبی بورد حیدرآباد، چگونگی: ترجمۂ چهار داستان از سرود یمن بعنوان ارمغان لطیف چاپ شدہ.

هالائی، هدایت اللہ.

(۹) 'مجلۂ توحید' (کراچی) ترجمۂ از سرود سسئی در شمارہ ها سال ۳۸-۱۹۳۹ع چاپ شدہ.

13. English Books

1. Advani, Kalyan. B — *Shah Latif.* Sahitya akademi New delhi, 1970. pages 70.

2 Aitken, E.H: — *The Gazetteer of the province of Sind.* (Vol -A) 1907, ref: PP. 484-485.

3. Ajwani, A.H: — *History of Sindhi literature.* Sahitia academy New delhi, 1970, ref: PP, 65-68,

4. Allana, G: — *Presenting Pakistan Poetry.* 1961.

5. Ansari, Akram. M: — *Latif and the modern World.* Sind printing press Hyderabad, 1969, pages 82.

6. Ibid — *Latif's philosophy of integration as expressed in yaman kalyan.* United packages Sukkur, 1970, Pages 12.

7. Baloch. N.A: — *Musical instruments of lower Indus Valley.* Directorate of information Hyderabad, 1962.

8. Brohi, A.K: — *An adventure in self-expression.* Din Mohammadi press Karachi, 1955, ref: PP: 339-352,

9. **Burton, Richard. F:** *History of Sind.* London,1851.

10. **Ibid** *Sind and the races that inhabit the Valley of Indus.* W,H Allen and co. London, 1851, ref: PP: 59-57.

11. **Daudpota. U M:** *Sind, People and progress.* "Article: Survey of Sindhi literature" Karachi, 1954.

12. **Gidwani, M.M:** *Shah Abdul Latif.* India Society London, 1922.

13. **Goldsmith, F. J:** *Sasui.* London, 1863.

14. **Gulrajani, J.P:** *Sind and it's sufis,* 1924.

15. **Ikram, S.M:** *Cultural Heritage of Pakistan.* Oxford University press Karachi, 1955.

16. **Khalid, K.B:** *Asar-latif.* Directorate of Information Karachi, 1967, pages 48.

17. **Ibid** *Shah Abdul Latif of Bhit.* Directorate of Information Hyderabad, 1962.

18. **Kazi, Elsa:** *Risalo of Shah Abdul Latif* (Selections) Sindhi Adabi Board Hyderabad, 1965, pages 252.

19. **Kazi: I.I:** *Adventures of brown girl in her search for God.* Sindhi Adabi board Hyderabad.

20. **Kincaid, S. A:** *Tales of Sind.* Everyman's press Madras, 1922, Pages 140

21. **Lalvani lilaram Vatanmal:** *The life, religion and poetry of Shah Abdul Latif.* Phaenix press Karachi, 1890.

22. **Lupke, Gerd:** *song of midnight.* Sind printing press Hyderabad, 1970, pages 10.

23. **Mirza, Qaleech beg:** *Life of Shah Abdul Latif Bhitai.* Hyderabad 1887,

24. **Shipley, Joseph. T:** *Encyclopedia of Literature.* (Vol. 1) Philosophical society New York, 1946, ref: PP. 556-557.

25. **Sigma, Dayaram.G:** *Something about Sind.* Blavastsky press Hyderabad, 1882, ref: pp, 2-44.

26. **Sorley, H.T:** *Gazetteer of Sind.* West Pakistan government press Karachi, 1968, ref: pp 273-277, 281 & 283.

27. **Ibid:** *Shah Abdul Latif of Bhit.* oxford University press, 1940.

28. **Ibid:** *Musa pervagans.* Aberdeen University press, 1953.

29. **Southey, W:** *Life of Shah Abdul Latif* London, 1870.

30. **Tirithdas Hotchand:** *Shah Abdul Latif, an introduction to his seven singing stories.* Pardeep publications Hyderabad, 1962, pages 70.

31. Ibid: *The song of Kinjhar lake.* Pardeep publications Hyderabad, 1963, pages 127.

32. Ibid: *The Song of Neklace.* pardeep publications Hyderabad, 1961, pages 112.

33. Vasnani, Jhamatmal, N: *Notes on Risalo.* 1895.

34. Vaswani, T.L: *Deserted voices.* Cambridge press Madras' 1922.

List of Articles

POETLAUREATE OF SINDHI *Directorate of information Hyderabad, 1961. edited by Karim Bakhsh Khalid.*

1. Ernest Trumpp	How was the Risalo printed first?
2. Annemarie schimmel	Shah Abdul Latif of Bhit:
3. I.I. Kazi	Shah, his position among the world poets.
4. M. Raziuddin siddiqi	Haunting melodies.
5. A.K. Brohi	Poetry of Shah Latif.
6. U.M. Daudpota	Shah Latif and Rumi.
7. N. A. Baloch	Shah, the Rumi of Pakistan.
8. N. A. Baloch	Shah Latif's philosophy of life:
9. Rashid Ahmed Lashari	Latif and his contemporaries.
10 Abdul Rahim Shaikh	Heroines of Shah Abdul Latif.
11. Abdul ally Kalbani	Heroes of Shah.
12. A. J. Karwani	Exrepiences of separation in Shah's poetry.
13. Mazheruddin Siddiqi	Shah, a universal poet.

14. G. Allana	Umar and Marui.
15. Sabiha Hasan	The romances of Risalo.
16. – do –	Leela Chanesar.
17. – do –	Moomal Rano.
18. Lilavati T. Harchandani	Nuri and Jam Tamachi.
19. Sigma	Sancte Latif, ora pronobis.
20. Jethmal parsram	Latif's asceticism.
21. Bherumal advani	Shah, poet laureate of Sindhi.
22. J. N. Vasnani	The Risalo of Shah Latif.
23 T. L. Vaswani	At the shrine of Shah Latif.
24. Lilaram V. Lalwani	Some anecdotes and observations of Shah.
25. Tirathdas Hotchand	The Risalo: its musical compositions.

King of Melody. *Directorate of Information,, Hyderabad, 1964. Edited by* M. *Karim Taunsvi.*

1. I. I. Qazi	Shah Abdul Latif an appreciation.
2. Amina Khamisani	Basic facts about Risalo of Shah Abdul Latif.
3. Tahira Agha	Appeal of Shah Latif.
4. Rafiq Jabir	A Sage with a poetic vision.
5, Muhammad Ali Shaikh	A brief introduction to Shah.

FOLK MUSIC of mehran valley Published by director of information (w.p) Lahore 1970, pages – 58

1.	M Yousuf	Preface.
2.	Ali Ahmed Brohi	Introduction.
3.	Ahmed Hussain Baloch	Folk music of Mehran valley.
4.	Dr. N. A Baloch	Folk musical instruments of Mehran vally.
5.	Tirathdas Hotchand	Music compositions of Shah Latif.
6.	Aziz Baloch	Music traditions of Lower Indus valley.
7.	M. A. Saleem	Folk music of Sind.

THE POET OF PEOPLE Department of public relations, government of Sind. 1972 pages – 54.

1.	H T. Sorley	God the All powerfull.
2	Z A. Bhutto	Why we have assembled here?
3	Tirathdas Hotchand	Story of Shah Latif.
4.	Mahbub Hafiz	Benedict of Bhit.
5	Ziauddin S. Bulbul	Revival of spirit of freedom.
6.	Mehbub Ali Chana	Latif's poesy- an eternal alchemy.
7.	Jamil Ahmed Ansari	Most outstanding figure.

8.	**Karim Bakhsh Khalid**	New look of Bhit Shah.
9.	**Sir Richard Burton**	An account of Shah Latif by an Englishman.
10.	**W. Southey**	History of Shaikh Abdul Latif.
11.	- do -	Some historical events.

PHULELI — D.G. National College Hayderabad, March 193..

- Jethmal P. Gulrajani - Sufi poets of Sind.

Sindhian World. *1940.*

- Bherumal Mahirchand - Sindhi literature and its pioneers.

Sind Today. *Directorate of publicity and public relations Sind, 1951.*

- N. A. Baloch - Shah the Rumi of Sind.

Wisdom. *Journal of Sind university philosophical society, Hyderabad No. 1 - 1962.*

- Rashida Ansari - Love mysticism of Shah Abdul Latif.

Wisdom. *Ibid No. 2, 1963.*

- Laghari Abdul Karim - Philosophy of Shah Abdul Latif.

14. German Books.

1. **Baumgartner, Alexander:** *Geschichte der Weltliterature.* (funfes kapital die Sindhi literature) S. J. Neunt lieferung Frei burg in breisgau, Herder sche verlagsh and burg. 1897. (History of world literature written in german language, fifth chapter, ref: pp. 2r6–300.

2. **Schimmel, Annemarie. Dr:** *Shah Abdul Latif.* 1960. A bulletin published by Embassy of Pakistan in West Germany.

3. **Ibid** *Shah Abdul Latif von Bhit.* 1960. An article published in *Latif magazine,* Shah Abdul Latif culture centre Hyderabab.

4. **Trump, E. Dr.** *Eine Sindhi - sprach - probe. Sorath i, ein Sindhi gedicht ausdem grossen diwan des Sayyid Abdul Latif.* xvii, Zeitshirft der dentscher morgenlandischen Gesellschaft, ref: pp. 245–315.

ضميمو

١. **شاه جو رسالو،** اردو بريل Braille ۾ (انڌن جي پڙهڻ لاءِ). پنجن جلدن ۾ سنڌالاجيءَ جي لئبرريءَ ۾ موجود آهي.

٢. بخاري، سيد قادن شاه: **ڏمر فقير جو ڪلام،** انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي، سنڌ يونيورسٽي، ١٩٧٠ع حوالو ص ١ کان ١٨.

٣. بلوچ، نبي بخش خان **سر معذور جو مطالعو:** شاه عبد اللطيف ثقافتي مرڪز ڀٽ شاه، ١٩٧٧ع صفحا ١٢٦.

٤. **نئين زندگي** (ڪراچي) فيبروري ١٩٧٧ع

شاه ؒ سنڌس ڪلام — ميمڻ عبد الغفور سنڌي.

ڀٽائي، هر دور جو ترقي پسند شاعر — غلام سرور عباسي.

عهدِ ميثاق، شاه لطيف ؒ مولانا روميءَ جي نظر ۾ — ڊاڪٽر گل حسن لغاري.

شاه جا تيهه سُر — نعيم جمع تيجاڻي.

ساڻوڻ آيو سک ٿيو — صالح محمد سومرو.

ٻرک - ١٩٧٧ع

شيخ اياز- درگاه تي حاضري ڏيڻ جي موقعي تي ڳائجاڻيءَ ۾ ڪيل تقرير- ص ص ٦٦، ٦٧، ٦٨.

- مهراڻ آرٽس ڪائونسل حيدرآباد ۾ منعقد لطيف ورسيءَ ۾ ڪيل تقرير- ص ص ٦٩، ٧٠، ٧١

- فرينڊ شپ هائوس ڪراچي ۾ ٿيائيءَ جي ورسيءَ تي ڪيل تقرير- ص ص ٧٩، ٨٠، ٨١، ٨٢.

ڏسٽي

غ

ف

ق

ڪ

English - German

پڙهندڙ نسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻڪَ ”لُڙهندڙ نسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، جُرندڙ، ڪِرندڙ، اوسيئڙو ڪندڙ، ياڙي، ڪاٺُو، ياڄوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سڀني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعنيٰ e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهَڻ ۽ هِڪ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاريِ تحريڪ جي رستي تي آڻِڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پڙهندڙ نَسل (پَـنَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪـو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهـڙي دعويٰ ڪري ٿـو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَـنَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪـڏهن ڪـو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہِ ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طَرَح وڻـن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پڙهندڙ نَسُل وارا پَـنَ بہ مختَلِف آهـن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، ٻَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. ٻين لفظن ۾ پَنَ ڪا خُصوصيِ ۽ ٽالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَـنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪـن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتـي بنيـادن تـي بہ ٿِيـن. اهـڙي حالت ۾ پَـنَ پاڻ هِڪَٻِئي جي مدد ڪَـرڻ جـي اُصـولَ هيـٺ ڏي وَٺُ ڪنـدا ۽ غيرتجـارتي non-commercial رهنـدا. پَنَـن پـاران ڪتـابن کـي ڊِجيٽِـائيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪـو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪـرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز ڪرڻ کان پو ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مـان جيڪـڏهن ڪـو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمـائي، رُڳو پَنَـن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَن کي کُليل اکرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڏِ کان وَڏِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳِئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪَنهن بہ رُڪاوٽَ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، ڄاڻَ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.

... ...

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جَڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛

ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٽي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛

... ...

ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن........

... ...

هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،

جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!

مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،

جنهن رِڻَ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حسابَ سان اٽڪاٽائي کي پاڻَ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ "هاٽي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو" ناداني‌ءَ جي نشاني آهي.

پَنَن جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۾ سماجي حالتن تان نظر ڪڇي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڻجاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي **چو، ڇالاءِ ۽ ڪيئن** جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشَ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽر گهرج necessity unavoidable سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ڀاڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ڀاءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)